

SLOVENSKI NAROD.

Prejema vsak dan svečer, imenui nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za ostanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se ostanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišstvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vsa leta . . . gld. 18.— Četrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 Jeden mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vsa leta . . . gld. 18.— Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— Jeden mesec . . . „ 1-40

Naročnje se lahko s vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotično naročilo.

Upravišstvo „Slovenskega Naroda“.

Mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

„Kommt, lasst uns für unsere Kinder leben!“
Freiligrath.

V malo dneh se nam otvori v Ljubljani nov zavod, čigar važnosti mnogi naši — celo izobraženi ljudje do sedaj prav ne pojmiyo. A čutili so že zdavnaj močje, katerih obzorje sega nekoliko dalje v bodočnost in nekoliko širje čez meje ozke naše demovine, da nam nedostaje prave izobražene slovenske žene. Čim bolj naš narod na vseh poljih napreduje, tem živeje čutijo naši zavednejši krogi uprav žalosten nedostatek ženske izobrazbe. Takim se izpolnjuje v teh dneh vroča želja, otvori se jim slovenska višja dekliška šola in sploh prva višja dekliška šola na slovenskem ozemlju. Ni to morebiti le kak „institut“, ki bi vabil k sebi matere iz hčere z milimi besedami, ne kaka privatna obrt, ki se boji najmanjše konkurence, nego resno izobraževališče, ki je na podlagi izkušenj in študij urejeno tako, da se bode v vsakem oziru priporočalo samó. Veseli se torej novega zavoda velika večina ne le ljubljanskega meščanstva, marveč tudi izvenkranjskega Slovenstva, ki se je začelo — kakor čujemo — že po prvih časniških poročilih živo zanimati zanj.

Po pravici, saj treba tudi ženski napredovati. In zakaj bi ravno Slovenka bila obsojena v duševno tuzó! Čim višje se v znanosti in umetnosti popenja mož, tembolj treba povzdigniti tudi ženo, da bode moža, če ne že dosegala, pa vsaj umevala, da bode možu to, za kar jo je ustvaril Bog — istorodna družica.

Ako zadošča deklicam nižjih slojev našega prebivalstva ljudska ali k večjemu meščanska šola, to srednim stanovom, uradnikom, trgovcem, premožnejšim obrtnikom in posestnikom že davno več ni dovolj. Tu si skuša pomagati vsak po svoje. Ta sili deklice svoje v učiteljišče, če tudi nimajo morebiti niti veselja niti nadarjenosti ali celo ne namena za težko javno učiteljevanje, ter zastavlja tako prostor deklicam, katerim je učiteljišče namenjeno. Drugi je trosil in še trosi drage novce v tuje ali vsaj potujočevalne takozvane „Lehr- und Erziehungsanstalten“ in v „Fortbildungscourse“, kjer se mu deklica ne vzgaja za resno življenje nego le razvaja, in je srečen, če mu je prinesla ljubljenska za skope novce vsaj nekaj francoskih fraz in nekaj prijetnih spominov iz dragega „instituta“. Po značaju, ki ga podaja le resna temeljita omika, se ne vpraša. Pomilovanja vredni roditelji, dvakrat pomilovanja vredni Slovenci, katerim se na ta način potujčuje in odtujuje najdražji činitelj v narodni družbi: žena, in to žena srednjih in žena višjih stanov!

Zatorej so že pred mnogimi leti zavedni močje izprožili misel, da ustanóvi dežela kranjska prepotrebno višjo dekliško šolo, a žalostne okolnosti, katere o slovesnem tem trenutku rajši zamolčimo, so to plemenito namero preprečile. Toda po veledušnem darilu mecena slovenskega, Josipa Gorupa, izpodbuje, je sklenil, kakor znano, občinski svet ljubljanski lani soglasno, ustanoviti zavod ter ga oskrbeti z vsem tako, da bode v kratkem vreden imena, katero hoče zanj izprositi na Najvišjem mestu. S tem je dokazal pa občinski svet tudi uprav sijajno, da stoji na vihnem časa in umeje svojo nalogo. Postavil se je s tem dostojno vstrie Prage, Trsta in Gradca.

A ne samo to. Mestni občinski zastop, svest si popolnem važnosti svojega liceja, je skrbel tudi

za to, da mu stoje na čelu možje občnega zaupanja. Zatorej je izvolil v kuratorij ugledne in izkušene šolnike, katerim je jedino prospeh in blaginja šole na srcu. Mimogredno naj omenimo s priznanjem, da je tudi visokočest. knezoškofski ordinarijat poslal kot svojega zastopnika v kuratorij občno priljubljenega in koncilijantnega svetnika. Takisto se je pridobilo novemu zavodu tudi učiteljsko osebje tako, da mu bode vsakdo z lahko vestjo zaupal svoj najdragocnejši zaklad, nežno žensko mladino.

Če dostavimo še to, da se je ustanovil naš licej tudi kar slučajno prav po načelih, katere je izrekel naučni minister baron Gautsch v ime vlade pri lanskim budgetni debati v državnam zboru, in da je isti minister izrazil naravnost svoje zadovoljstvo o njega ustanovitvi: tedaj lahko trdimo, da pričanja ta novi zavod svoje življenje pod ugodnimi auspicijami.

Tako je torej velik del truda za nami, šola je ustanovljena. Še večji del pa ga imamo še pred seboj. Zjednimo, Slovenci, spet jedenkrat vsi složno svoje moči, brez razlike strank, v plemeniti namen, da si sami doma odgojimo Slovenke resno za resne čase, Slovenke, ki bodo ljubile Boga, ljubile vladarja, ki bodo pa takisto ljubile tudi svojo milo materino besedo in svoj slovenski rod! Zlasti pa je konečno vrsta na vas, vi roditelji slovenski, da si daste izobraziti nežno svojo žensko mladino po izkušenih domačinih tako, da bode spoštovala vas in vašo častito slovensko govorico ter bode kedaj še po smrti vaši hvaležna blagoslovljala vaš spomin!

Po deželnozborski volitvi.

Z nepričakovano večino zmagal je naš kandidat, gospod Višnikar, v kmetskih volilnih okrajih: velikolaškem, ribniškem in kočevskem. Veselo je, da je sploh zmagal. Dandanes, ko agitatorji v talarji kranjskega kmeta lahko skoraj povsodi nahujkajo, proti komur hočejo, je pravo čudo, da se v kakem volilnem okraji najde še večina kmet-skih mož, ki volijo po svojem prepričanju neduhovskega kandidata. Zlasti okraj, v katerem se je predvčerajšnjim dokončal volilni boj, bil je za našo

Listek.

Slovensko gledališče.

(Gorenjski slavček*. Lirično-komična opera v dveh dejanjih. Spisala Lujza Pesjakova in Emanuel Züngl. Uglasbil Anton Foerster.)

Rihard Wagner je nekoč rekel, da se loti komponiranja svojih oper z Beethovenovo simfonijo v srci. Mnogo jih je že bilo, kateri so hoteli isto tako storiti, mnogi tudi pri komponiranju sicer povsem lahkih komičnih ali komično-liričnih iger. Efekt ni izostal. Bil je komičen, a ne ugoden za komično delo. Natančno se spominjam podobne, sicer čudovito lepo narejene spake znanega češkega skladatelja, v slogu devete simfonije komponiranega vau-devillea. Drugi, kateri se niso hoteli ravnati po Wagnerjevem izreku, pisali so svoja dela, ne da bi imeli v srci Beethovenovo simfonijo ali Haydnovo, ne da bi v srci sploh kaj imeli, in stvarjali operete. Prodali so umetnost za naklonjenost mase.

Foerster ni mogel s svojim prvim delom za gledališče zadeti ob to skalo, ker je preodličen umetnik; prej bi bila mogoča prva eventualnost, da ni za to prefin muzik, da nima finega razuma za

slog dela, katerega se loti, in — da mu ni slučaj podal libreta, kateri je tako izredno primeren nje govemu pravemu značaju. Foerster je spoznal, da bi za preprosto idilo ne bila primerna moderna, jednotno kakor reka tekoča forma, zlasti ker je libreto prav za prav sestavljen iz raznih prizorov, kateri zahtevajo, da zloži skladatelj vse arije, duete itd. zase in posebej. Foerster je torej popolnoma prav ravnal, ko se je odločil za ta slog, da je omejil in ločil posamične dele; Smetana mu je s „Predano revesto“ najbolje pokazal, kako dobro zamore povsem moderen umetnik to staro „šablono“ porabiti, seveda če je zmogčen, napolniti jo z dobro muzikalno vsebino. V tem oziru sta glavni svojstvi libreta skladatelju bili na korist. Sam rahločuten mož, ki zna najti življenja prijazne in vesele strani in ima pristen humor — našel je tudi prave tone tako za lirične partije v svojem delu, in za srčna čutila zaljubljenecv Minke in Franja, kakor za komične, prijetno humoristične prizore Chansonettea in Štruklja, jih je moral najti, saj je glavna akorda svojega dela čul iz svojega lastnega srca. Izraziti te akorde potom glasbe, inkarnacija prvotne muzikalne misli, to je bila potem stvar muzikalne sposobnosti skladateljeve, stvar njegove muzikalne teh-

nike. Da je Foerster v tem oziru sposoben, kakor nobeden drugi slovenski komponist, to je splošno priznано; vsakdo ve, da je izbiran harmonik in izredno spreten kontrapunktist, a njegova opera nas je pričala, da je v strogem slogu, z majhnimi pomočki in majhnim orkestrom, a jako fino in dubovito delujoč instrumentator.

Znanstvena analiza posamičnih točk Foersterjeve opere ne sodi v političen list in širšemu občinstvu pač ni na tem, če izve ali ne, da je ta ali ona arija pisana v x ali y dura in da jo spremljajo x ali y akordi. Naj omenim le tiste točke, katere se mi zde posebne muzikalne vrednosti in ki so naredile že pri prvi predstavi name največji utis. Taka je mej liričnimi partijami prva arija Franjeva (Veselo in radost) in ves njej sledeči jako čustveni duett z Minko, potem posebno mili duett Minke in Majde pri slovesu, ter Minkina pesem za odrom. Polni pravega muzikalnega humorja so prizori Chansonettea z vaškimi dekleti, prizor, ko pozdravita Chansonettea oskrbnik in njegov pisar, katera sta gg. Fedyczkowski in Podgrajski v vsakem oziru izvrstno pogodila, takisto tudi izredno mični prizor, ko oskrbnik sodi Chansonettea. V tem oziru svira orkerster valček, dodim se pojo na odru

stranko že izgubljen. Pri zadnjih splošnih deželnozborskih volitvah je bil gospod Višnikar istotam propal. Nasprotna stranka, lokava kakor je, podrta ga je bila s kanonikom Klunom, ribniškim rojakom, ki je tudi smel računati na Kočevce in na vladno podporo. Z drugim bi se jej gotovo ne bil posrečil ta manever. Ali kričala je po volitvah, da so zmagala katoliška načela! Zategadelj smo si lahko mislili, da sedaj po nekoliko mesecih, pri volitvi namestu Kluna, morajo zopet zmagati „katoliška“ načela, koja, če tudi v deželnem zboru niso obrodila sadu, ostanejo vedno dobra in zmagovita! Saj to je bila zopet pri tej volitvi firma, pod katero so agitatorji v talarjih krošnje pri kmetih s slabim in — kakor se ni oporekalo — zelo umazaniam blagom. Tudi to mislijo, da smejo steriti pri kmetu, kateremu se hinavsko laskajo, da je zavečen, mej tem, ko so veseli, če slepca za nos vodijo! Na preobrat v tem okraji in v tem kratkem času je bilo torej težko upati. Če se je pa stvar vedrila tako zasukala, da je zmagal kandidat naše stranke, pripomeglo je k temu poleg drugega gotovo tudi spoznanje, kako si škofova stranka misli izvrševanje „katoliških“ načel, bodisi v deželnem zboru ali pa kje drugje, tako namreč, da vpljuje za ljudske zastopnike praznoglave brez značajneže. Da je to spoznanje tako hitro v preprosto ljudstvo vsaj deloma prodrla in se pri prvi volitvi razodelo, to nas napolnjuje z nadejo, da tudi v kmetijskih občinah pridemo s politično razsodnostjo polagoma na bolje.

„Slovenčeva“ stranka je vsled tega poraza togotna. Popolnoma umljivo. Poslanec Višnikar ni samo njen nasprotnik, on ne bode samo pomnožil kluba narodnih poslancev v deželnem zboru, temveč je on tudi tist, s katerim je opovrženo bahasto načelo, da ima jedino le klerikalna stranka pravico govoriti v imenu kmetijskih volilcev. Način, po katerem je ta stranka tudi v tem volilnem boju nastopala, osvetljuje še posebej sramoto njenega poraza. O njeni agitaciji, ki si vedno išče z verskimi sredstvi žrtev med ubožci na duhu, ni treba govoriti. Tudi pri tej priliki je razburjala volilce na vseh straneh. Le za koga? To je točka, pri kateri se celo „Slovenčevi“ stranki čuditi moramo. Ona ve, da potrebuje deželni zbor zmognih mož, ki so ob enem renega vedenja in zrelega mišljenja. Ali pri volitvah hotoma vse prezira. Za kandidata jej je dober vsak, prav vsak, in bodi v svojem lastnem okraji po pravici še tako malo spoštovan, naj ga njegovi znanci še tako neresnim smatrajo, ona ga pobere in povzdigne za kandidata. Res je, da se s cerkvenim strahovanjem nezurjenih volilcev na kmetih skoraj vse doseže. Vendar pa bi misliti, da takšni „možje“ ne služijo stranki v čast in da bi ona že radi tega v agitaciji bila lahko nekoliko zmernejša. To se tudi sedaj ni zgodilo, ampak klerikalna stranka je svojo kri prehlavala za kandidata, kateri gotovo in nikoli tega vreden ni bil. Tako počenja samo skrajni in slepi fanatizem. Ali ob tem živeti „Slovenčevi“ seveda tega ne pripoznajo. Nam je končno to tudi prav. Še bolj kot izid boja, zamore občinstvu odpreti očr način klerikalne borbe. Zadnja volilna borba je „Slovenčeva“ stranko zopet močno diskreditirala. In to je za našo stranko tudi velik uspeh.

značilne djalotne fraze, fagot ima pa prekomerne figure. Ta prizor je vreden najboljših opera buffa. Pravi bijou je mična in delikatna canzonetta, katero poje Ninon in kateri je gdč Polakova z dubim prednadenjem mnogo pripomogla do veljave. Pozabiti ni vznesene napitnice Flavja in zbora, a polni živahnosti so tudi vsi drugi krasni zbori. Mnogi bodo skladatelju še posebno hvaležni, da je v svoje delo upletel slovensko spevoigro in to začetkom drugega dejanja. Skladatelj je združil fina ukusom in kaj srečno več narodnih pesmi za zbor in samospjev. Tu smo spoznali novo moč, katera doslej solistično še ni nastopila, gdč Musilovo, katera ima nežen, jako prijeten glas in zna dobro peti. „Ave Maria“ in jako lepo ter spretno pisani ensemble-dei — žal, da so nekateri nekoliko preveč razpredeni — potrjuje popolnoma, kar sem rekel o Foersterjevi tehnični sposobnosti.

Naj li govorim o predstavi? . . . Kapelnik g. Benišek nas je navadil na izvrstne predstave, vode pa ne maram vlivati v morje. Glede gospodične Ševčikove, katera je pela partijo Minke, se dá reči le to, kar se je že mnogokrat ponavljalo. Bila je izborna, kakor vedno. Ta partija je nje, čedalje lepše in mogočnejše razvijajočemu se glasu

V Ljubljani, 31. oktobra.

Dolenjeavstrijske volitve. Kakor že čitatelji vedo, so na Dolenjeavstrijskem v kmetijskih občinah zmagali krščanski socialisti, klerikalci in tisti nemški nacionalci, ki so se skrili za plašč krščanskega socializma. Agitovalo se je pri teh volitvah jako hudo. Omeniti je pa nekega dogodka, ki dokazuje, da je klerikalizem s svojimi umazaniami sredstvi pri teh volitvah imel važno vlogo. Nemško-narodna frakcija, kateri je vodja Richter, se je bila pridružila krščanskim socialistom in je s tem rešila svoje mandate. Pred volitvami sta se pa izdala dva volilna oklica, v katerih se hudo žalijo in napadajo odločni narodni Nemci. Pod tema oklicama je bil tudi podpis Richterjev. Neki nemško-narodni list je javno vprašal, kako da je kaj takega podpisal. Richter mu je naznanil, da je dotična volilna oklica spisal Gessmann in tudi člane volilnega odbora sam podpisal, ne da bi bil kaj vprašal, se li ujemajo z volilnimi oklicama. Postopalo se je popolnoma jednako, kakor pri volitvi dr. Šusteršiča v državni zbor. Pri tem je pa omeniti, da je Gessmann klerikalec, ki se skriva za krščanski socializem. Richter in tovariši se iz strahu za svoje mandate seveda niso upali izstopiti iz volilnega odbora, v katerem je Gessmann take stvari uganjal.

Ogerske volitve. Liberalna stranka je dosegla take uspeha, kakeršnih sama ni pričakovala. Baron Banffy je pokazal, da zna volitve še bolje voditi, kakor so jih predniki njegovi. Ko bi se bile volitve svobodno vršile, bil bi njih izid precej drugačen. Toliko se je pa vsekako pokazalo, da za klerikalizem še niso tla na Ogerskem. Ljudska stranka je dosegla le neznatne uspehe. Pa še teh uspehov bi ne bila dosegla, da jo niso podpirali Slovaki in Rumuni iz vseh drugih kakor verskih vzrokov. Pomenljivo je, da je Ugronova stranka jako mnogo izgubila. Ta stranka se je bila pri posvetovanju o cerkveno političnih zakonih postavila na klerikalno stališče, a baš to je pri volitvah škodovalo. V več krajih so pri volitvah bili izgredi. V Ballass-Gyarmaju so ljudje pobili židovskim hišam in prodajalnicam okna, ko so izvedeli, da je voljen liberalci. V Galocu so bili veliki pretepi. Če je verjeti došlim poročilom, povzročila jih je ljudska stranka. Po našem mnenju so se najbrž godile pri volitvah kake nepostavnosti, in je to ljudi razdražilo. Da ni bilo vse v redu, kaže že to, da je volitev trajala čez polnoč. Volitev so gotovo zavlačevali, da opozicijski volilci odidejo. V Dusa-Pataju je bil hud boj med volilci in huzarji. V Stopovi je bila volitev posebno zanimiva. Izvoljen je kanonik Kom'ossy, zaupnik kneza primasa, proti klerikalnemu kandidatu Komlossy je vladni pristaš in je kandidoval na željo primasovo. Klerikalni kandidat je bil preveč Slovacom prijazen in primasu ni ugajal, ker je on strog Madjar. V Tisza-Eszlaryu so žandarji jednega volilca ustrelili. V Pečuhu je voljen liberalci. Opozicijski volilci so židom okna pobili. Liberalnega kandidata so hoteli kamnati. Policija ga je morala z orožjem braniti. Gref Apponyi je v zbornici vedno zahteval čistost volitev. Sedaj je pa on zmagal v Jasberenyiju baje s tem, da je predsednik volilne komisije, ki je bil njegov pristaš, samovoljno odklonil 120 glasov. Liberalni člani

jako primerna, a tudi narodna noša, zlasti ljubka peča, jej pristojna kaj dobro. Občinstvo ima prav, da jo odlikuje pred vsemi drugimi, sicer tako vrhmi člani naše opere. Gospod Binder napreduje od predstave do predstave. Če se pomisli, da je partija Franja sila težka in naporna, a da je g. Binder vse nje velike težkoče sijajno premagal, se mora marljivemu in nadarjenemu umetniku izreči najtoplejše priznanje. Gospod Noll je v vlogi Chansonette-a vnovič dokazal svojo mnogostransko igralsko nadarjenost, to pot za komične vloge, ter redko muzikalno sigurnost. Dasi je imel veliko vlogo, je vendar spretno in sigurno vodil režijo. Ostale manj važne partije, tako partijo Magde, krčmarja in Lovra so prav dobro peli gdč. Vetterjeva, katera je kot altistinja obsojena peti največ nehvaležne, a težke vloge, katere pa vse dobro izvršuje, in gg. Kronovič in Štamcar. Zbor je kakor skoro vselej pel dobro, čisto in sigurno ter je to pot tudi dinamično lepo nijanciral.

Ali je mogoče misliti, da bi tako delo, izvirno delo, resničen umotvor, ne doživelo mnogo jako mnogo repriz? Ali bode temu delu kmalu sledilo drugo delo istega skladatelja? Kaj ne da bo? —

K. Hoffmeister.

volilne komisije zategadelj niso hoteli podpisati volilnega zapisnika in se je proti volitvi vložil ugovor.

Turčija baje hoče uvesti obširne reforme. Minister financ bode v bodoče kak Evropejec, Francoz ali Avstrijec, da zmedena denarne zadeve spravi v red. Ministri vnanjih stvari, poljedelstva, in javnih del bodo turški kristijani. Po vsej državi se upelje mešana žandarmerija po razmerju kristjanskega in mohamedanskega prebivalstva. V vseh pokrajinah bodo se imenovali kristjanski namestniki guvernerjev. V pokrajinah, kjer so kristjani v večini, bode pa guverner kristjan, namestnik njegov mohamedanec. Slednja pokrajina dobi nekaj zastop iz kristijanov in mohamedancev, ki bode zboroval slednje leto 40 dni. Odpravi se sedanja tiskovna cenzura, ko morajo cenzori vse prej pregledati, kot se tiska, in se izda tiskovni zakon, kateremu se bodo morali pokoriti vsi listi.

Volitev predsednika Zedinjenih držav. Obe stranki napenjata vse sile. Kandidat demokratov je na svojem agitacijskem potovanju prepotoval 8022 milj. in imel v 22 državah in 172 mestih govore. Ko se je peljal iz Indijane v Illinois je v 24 urah imel iz svojega vagona 23 govorov. Na vseh kolodvorih ga je prišlo poslušat mnogo ljudij. Posestniki srebrnih rudnikov trosijo ogromne svote za Bryana. Če bode on izvoljen, bodo se zopet kovali srebrni dolarji. Vlada bi morala kupovati unco srebra po 100 dolarjev, dočim sedaj velja 65 dolarjev. Posestniki srebrnih rudnikov se boje, da pade cena unci srebra za 40 dolarjev, ako Bryan ne bode voljen. Vidi se, da gre posestnikom srebrnih rudnikov na celih 60 dolarjev pri unci. Če Bryan ne bode voljen, bode propalo več srebrnih rudnikov. Mac-Kienleyevi pristaši pa tudi napenjajo vse sile, da zmagajo. Njim gre nasprotno za jednake dobičke, ako zmaga Mac-Kienley. Posebno upajo imeti velike dobičke tovarnarji, ker je Mac-Kienley za nenavalno velike carine. Letošnjo volitev bode odločil denar. Zmagala bode tista stranka, ki ima več denarja.

Otvoritev velikovške šole.

(Konec.)

Mokronog: Bog blagoslovi započeto delo. Živeli slaviteli narodne šole. — Podružnica sv. Cirila in Metoda.

Mokronog: V duhu z vami kličemo: Bog živi vse rodoljube, kateri so postavili prelepi spomenik narodne vstrajnosti. — Mokronoški rodoljubi.

Mokronog: Napočil je prelepi dan — Narodna se šola odvarja; — Tudi tibi, tužni Korotan — Prične sijati lepša zarja! — Bralno društvo.

Opatija: Slava šolskemu društvu! Živela narodna šola! — Incko.

Otomuc: Naj narodna šola, ponos in nada naša, uspeva, dram!, blaži milo nam deco. Slava rojakom. — Wang.

Podkloster: Službeno zadržan, osebu se udeležiti današnje slavnosti, sem v duhu z vami ter kličem: daj Bog svoj obilni blagoslov šoli in slovenski mladini, da bi se izgojila zvesta Bogu, cesarju in slovenski domovini! Živeli zborovalci! — Gregor Einspieler.

Pliberk: V duhu zedinjeni kličemo: Živela slovenska narodna šola. — Slovenci v Šmihelu nad Pliberkom.

Ptuj: Pozdravljam vas in vam kličem: Živeli! V vstrajnosti in slogi je moč! — Čitalnica Ptuj. — Ptuj: Le tako naprej! Zmaga je naša! Bog in narod! — Slovensko pevsko društvo Ptuj.

Rožek: Zadržan udeležiti se današnje slavnosti, pošiljam vsem udeležencem iskreni slovenski pozdrav. Rasti in razcvitaj se slovenska šola in bodi našemu narodu v korist in ponos! — Jožef Paul, načelnik podružnice sv. Cirila in Metoda za Rožek.

Šmarje: Raduj se, ubogi slovenski Korotan; prisijala ti je nova svetla zvezda. Živela narodna šola v Velikovu. — Dr. Jurtela, Tančič, dr. Rakež.

Slovenska Bistrica: Po delu napornem napočil — Je narodni radosti dan, — Ponosno poslojpe naznanja — Da vzbuja se tud' Korotan! — Dr. Vošnjak.

Tolmin: Naj vzraste pod novo streho narodne požrtvovalnosti krepka generacija neustranih boriteljev za svetinje slovenskega Korotana. V to pomozi Bog, narod pa delaj. Slava vam vsem, ki ste zbrani. — Dr. Triller.

Vižmarje: V duhu se udeležujemo slavnosti, katero je priredila požrtvovalna ljubezen do milega materinega jezika v slovenskem Korotanu Bog blagoslovi hišo v korist naroda sezidano! Živela slovenska deca! Živeli udeleženci! — Rodoljubi iz Vižmarjev.

Vojnik: Slovenska šola živi, rasti in rodi obilnega sadu! — Dr. Žizek, Vaclavik, Vratarnik, Brezovnik, Kvas, Plevnik.

Dalje v prilogi.

Vodice: Procvitaj in rasti nova šola družbe sv. Cirila in Metoda in prenovi Koroško. — Simon Žužek, župnik; Anton Kocijančič, kapelan; šolske sestre v Repnjah.

Volosko: Neustrašeno branite severno mejo, vsa Slovenija stoji za vami. — Dr. R. Janežič.

Žalec: Pozdravljeno slovensko vzgojevališče o priliki otvoritve, pozdravljena „narodna šola“ velikovska! — Podružnica Žalska, Širca.

Kolesarstvo.

Znanstvena razmatranja o kolesarskem športu niso dandanes nič nenavadnega, izšle so o njem že fizikalno matematične razprave. Pariška akademija znanosti razpisala je celo nagrado za fiziko kolesarstva. Poslednji čas pisalo se je po časnikih, da je Ernest Mancini izdal v zadnjih zvezkih „Nuova Antologia“ znanstveno razpravo o kolesarstvu, razpravljajoč v njej zgodovino, fiziko, fiziologijo, tehniko, psihologijo in docela patologijo športa.

Ker bi ta razprava utegnila zanimati tudi slovenske kolesarje, hočemo posneti iz nje nekaj podatkov.

Pisatelj, ki je izračunal, da je dandanes okoli 10 milijonov kolesarjev, pričinja svojo razpravo z zgodovino športa od pričetka do dandanes ter se peča posebno z iznajdbo in napravo pnevmatika. Temu sledi odstavek o mehanizmu dvokolnic in o njegovem zboljšanju, potem pa razprava o hitrosti. Pri jako majhnem drgnjenju posameznih delov doseže se neverjetna velika hitrost, ki pa je po mnenju pisateljevega zagledatelja nevarna, ker vozača nekako omami. Pred petimi leti rabili so vozači za progo Pariz-Bordeaux 26 1/2 ure, dočim sta letos Linton in Riviere rabila samo 20 ur in 18 minut. K hitrosti pripomogli so veliko tandemi, kvadrupleti in sukstupleti, s katerimi je moči prevoziti 60 do 80 kilometrov v jedni uri. Srednja hitrost mojstrov dvokolnic preračunila se je na 35 kilometrov za uro, pri vožnjah na daljave pa se je pokazalo, da se je v prvih urah prevozilo do 44 kilometrov. Največjo hitrost doseže vozač sploh le pri prvih 200 metrih, ki pa po prvih 500 metrih ponehuje; pri 2 kilometrih je že precej poznata. Ko ne bi zadržaval zrak, dosegla bi se večja hitrost; nasprotni veter podružuje štrikrat buče. Mancini omenja različne poskušnje, kako bi se ta zapreka odpravila in navaja Američana Johnstona, ki je vozil za „sol-hyjem“, ki mu je delil zrak in je tako progo 91 metrov vozil 3-80 metrov v sekundi. Neki drugi Američan namerava voziti za lokomotivo in se nadja, da prevozi 96 kilometrov v jedni uri.

O vozičih in o fizičnem uplivu vodičevega kolesa na dirkača, razpravlja na dolgo in široko. H koncu tehničnega odstavka razpravlja porabo koles v armadi, v bitki, na poštah in pri vojnem brzojavi. Prišedši na psihologijo poudarja vzroke, zakaj vožnja vabja toliko veselja in navaja različne sodbe fiziologov. Nekateri trdijo, da pihljanje zraka in zavest, da se vzdružuje tako lahko v ravnotežju vabja veselje do športa, drugi zopet, da upliva razburjenost, ki se povzročuje s povečano energijo, dočim Pasquier odlično trdi, da jedino le premikanje vzbuja sladko poživljenje. Fiziologi smatrajo vožnjo tudi za zdravo, češ, ker se vsi živci zajedno nape-njajo, — seveda je vožnja zdrava samo za zdrave ljudi. Vsak, kdor se poprime kolesarstva, naj se da najprvo zdravniško preiskati. Zdrav je šport seveda za one, ki niso bolni, le tedaj, ako se ogibajo vseh napak profesionalcev. Ti n. pr. se kaj radi privadijo, da lože režejo zrak, na nizko pripoginjenje, kar bi nikakor ne smelo biti, kajti vsekdar gledati je na to, da vožnja koristi, ne pa škoduje. Zmerna vožnja pospešuje delovanje pljuč in krepi srce. Debeluharjem, na želodcu ali na živcih bolnim ljudem se vožnja s kolesom posebno priporoča.

Kolo je nevarno le tedaj, ako pričeta hitro preide na šport, kajti srce utegnilo bi sateči, kar se seveda pri profesionalnih športovcih navadno ne pri-peti. Posebno Rockblave svari mladino pred hitro vožnjo, ker se lahko primeri, da je pri aeravitem opreju napeto srčno delovanje škodljivo. Presiliti se ni smeti nikdar, napor je itak že velik, ker je treba rezati zrak. Neki francoski zdravnik je preračunal, da je zmogovalec pri vožnji na daljavo Bordeaux-Pariz, ki je 572 kilometrov prevozil v 25 urah in 37 minutah, s tem, da je pritisk zraka predrl, izvršil ogromno delo, katero je namreč na vsak meter tež 85-119 kilogramov jednako. Po opazovanju fiziologov Tisiera pokazuje se predor zraka v jako čudnih oblikah. Pri mnogih profesionalcih se je opazilo, radi enakoličnega dirkanja, skoraj nepremagljiva dolgočasnost in zategadelj poskušajo ne kateri voziči, da dirkača razvedrjavajo in nanj ne kako tako uplivajo, kakor godba pri korakanju. Čuden pojav je avtomatizem najbolj delujočih živcev; tako se čestokrat primeri, da dirkač, ki stopi raz kolo, niti koraka ne more napraviti, pač pa takoj pelje dalje, če se ga posadi na sedlo. Ko je Teroni prevozil 1000 kilometrov v 42 urah, rekel je, da bi bil prav lahko prevozil še 100 kilometrov, da se ga je zopet posadilo na kolo. Pripeti se tudi, da delujoče truplo nekako otrpne in da se potem lotje vozi. Anglič Mills, ki je prevozil 1400 kilometrov, misleč prevoziti Škotsko in Anglijo, padel je 10 kilometrov pred ciljem od truda v jarek, kjer je 8 ur ležal otrpnel, — vlač temu napravil je venderle rekord.

Taisti Mills padel je pri vožnji Bordeaux Pariz vsekdar v omotico, kadar se je upisoval v kontrolne knjige, ko pa je sedel zopet na kolo, zdrknil je tako hitro naprej, da je prekosil vse vodiče. Že omenjeni Tissier tolmači to takole: Mills padel je v omotico, ko se je zavedel in živci njegovi so zopet delali, ko je bil zopet v položaju nezvestnega avtomata. Tako zakretanje v avtomatično nezvest je pri športu najnevarnejše, kajti lahko se primeri, da celo nasledniki podedujejo to bolezen možganov. Kot veliko neugodnost navaja Mancini tudi to, da vozač na daljave čestokrat zaide v sugestibilnost. Čudno je že to, da vodič na vozača toliko upliva. S previdnim utrjevanjem izogne se seveda lahko marsikateri neprijetni posledici. Z utrjevanjem pričeti je s primerno hrano, ker naporna vožnja na pretvarjanje veliko upliva. Za primer navaja Mancini, da je neki dirkač v 24 urah zgubil 6 350 kilogramov od svoje teže in da je drugi dan 400 gramov zopet pridobil.

Vsekemu vozaču naj bo navodilo to, da je vožnja s teškim železcem nevarna. Za okrepčanje mej vožnjo je najboljša voda s sladkorjem, alkohola ni smeti, kave ali čaja se sme le malo in v izvanrednih slučajih zavžiti. V obče mora vozač žejo kolikor le mogoče premagati. Po utrudljivi vožnji je mrzla kopelj jako dobra. Ljudem učenik poklicav Mancini svetuje, naj si ne domišljujejo, da je vožnja s kolesom, kot v obče vsako fizično delo, sredstvo proti duševnim naporom; ta zmota je sicer stara in na daleč razširjena, toda kdor duševno utrujenost s telesom utrudljivostjo zdraviti skuša, utruji se dvojno.

H koncu ima Mancini odstavek: „Ženska in kolo“. Prvi pogoj, pravi, je za žensko, ki hoče voziti, da gre k zdravniku. Če ta to dovoli, potem le na kolo. Vožnja s kolesom žensko krepi in napravi zdravjšo in vzdržljivejšo. Potemtakem priporočati je vsaki dami ta šport, tembolj, ker se ga ženski spol poprime s pristnejšimi nadarjenostmi nego moški. Dame privadijo se z vožnjo na kolesu na ponosnejše kretanje, zlepšajo si formo, okrepčajo respiracijo, osigirajo pogled, pridobe si samozaupanje. Ženska obleka bila naj bi podobna moški, toda širša bi morala biti. Korset naj bo nizek, najboljša bi bilo, ko bi se namestu njega uvedle pentlje, kot to bile „fasciae mammillares“ pri starih rimljankeh.

Žalec kolesarstvu v bodočnosti velik napredek končuje Mancini svojo uzorno razpravo.

J. Barle.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. oktobra.

— (Za mestno višjo dekliško šolo) se prične vpisovanje, kakor znano, dne 5. novembra ob 2. uri popoldne v šolskih prostorih na Bregu, Zoisova hiša, II. nadstropje. Pojasnila pa daje tudi sedaj vsak dan začasni ravnatelj te šole gosp. prof. dr. Požar.

— (Mestna višja dekliška šola) prejela je danes od odvokata in člana kurijatorija mestne višje dekliške šole gosp. dr. Valentina Krisperja prekrasen prvi dar v šolske namene. Imenovani gospod poslal je danes predsedniku kuratorija te šole vsoto 100 glđ. s sledečim pismom: „Prepričan, da pomeni otvoritev višje dekliške šole znamenit dogodek za bodočnost našega naroda, jemljem si čast, izraziti svoje simpatije za novi zavod in ker tega po svojem poklicu ne morem storiti na drug način, izročam Vašemu blagorodju, kot predsedniku kuratorija, malo svoto z namenom, da se porabi za nakup, zavodu pred vsem potrebne knjižnice, katera ne bode nikdar bogata dovolj.“ — Da bi našel obilo posnemovalcev!

— (Repertoire slovenskega gledališča.) Jutri se bode predstavljala žalogra „Mlinar in njegova hči“, za katero se že nekaj dni prodajajo vstopnice, tako da bo gledališče tudi letos kakor doslej še vsako leto pri predstavi te priljubljene igre napolnjeno do zadnjega kotička.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) v korist osnuje naša „Glasbena matica“ soboto 14. in nedeljo 15. nov. t. l. sijajen koncert. Kolika domoljubna požrtovalnost, ko sama tako zelo potrebuje gmotnih podpor. Naj gledé na to ljubezen do družbe tudi domorodci z dežele uravnajo tako, da si bodo privoščili vmetnostnega užitka (Försterjeve „narodne pesmi“; Mašekov „Kdo je mar?“) in ob enem posnemali velikodušnost tega našega zavoda, ki je pred nedavnim nesel slavo slovenskega imena, do prestolnega našega mesta. — Le pobijaj nam nekulture okna — svobodno ti — a mi opti na svojo lastno moč stopamo po trnjevi stezi ponosno naprej v vsem hrepeneč vselej više ter više.

— (Slovenščina na kranjskih srednjih šolah) Poročajoč o sklepu dež. šolskega sveta kranjskega, naj se uvede slovenščina kot obvezni

predmet na vseh srednjih šolah na Kranjskem, piše „Domovina“: „Nemški člani dež. šolskega sveta so hoteli, da bi slovenščina bila sicer obvezni predmet, a da bi slab red v slovenščini ne oviral ustopa v višji razred“. Tega niso hoteli samo nemški člani, za to se je priganjal tudi priznani zastopnik škofovih nazorov, prošt dr. Klofutar in ker profesor Keržič ni z njim glasoval, ga je vpricho raznih go-spodov grdo očel.

— (Kako država štedi) Parlamentarci in politiki vedo, koliko truda, pisarjenja, potov in pri-govarjanja je treba, predno pusti sicer toli ne-usmiljena finančna uprava kak groš iz rok, pa bodi v še tako potrebne in koristne kulturne ali gospo-darske namene. Človek bi mislil, da gospodari država s krvavimi žulji davkoplačevalčevimi pre-modro in da zlasti prepreči vsak nepotrební de-narni trošek. A le počasi! Ni še dolgo tega, kar smo omenili, kako se je postopalo pri oddaji zgradbe ljubljanskega deželnovladnega poslopja, da se je namreč mej dvema povsem jednako solidnima ponudnikoma dala prednost tistemu, kateri je bil dražji. Tehtnega uzroka za tako postopanje ni bilo prav nobenega in zato ne storimo vladi nikake krivice, če rečemo, da je pri tej priliki blizu 8000 glđ. pri oknu vun vrgla! Kako se v nas štedi z denarjem davkoplačevalcev, ilustruje še bolj naslednji slučaj. Glavni vsakoletni raport rezervnih častnikov domobranskih se letos ne bo vršil za naš domobranski polk v Ljubljani, nego v Celovcu. Je li bila ta odredba res neobhodno potrebna, tega ne moremo presoditi in ob tem se ne spodbikamo, dasi velja to državo precej tisočakov, kar pa nam ne gre v glavo, je to, da bodo vsi ti rezervni čast-niki smeli in morali v svoj račun postaviti tudi troške za slugo, katerega ne bo nobeden iz njih seboj vzel, tudi če ga ima. Dotični častnik bo za-računal za slugo vožnjo v tretjem razredu iz Ljub-ljane, Kočevja, Idrije ali od koder se odpelje, do Celovca in nazaj in seveda še vse druge troške, ne da bi bil res imel dotične izdatke! Ako se po-misli, da je v celi državi več tisoč rezervnih čast-nikov, ki bodo naredili take račune za sluge, si je lahko misliti, kako ogromno svoto bo država izplačala prav po nepotrebnem — da že ne rabimo hujšega izraza!

— (Narodna čitalnica ljubljanska) je mej društvenike razposlala naslednji poziv: Ko se je lani odbor v poletnem času obrnil na čč gg. p. n. društvenike in jih opozoril na bližajočo se preseli-tev v nove prostore v „Narodnem domu“, ni bil še v prijetnem položaju, ponuditi jim vse lagod-nosti, katere jim ponudi lahko danes. Manjkalo je velike in male dvorane, manjkalo je gostilne. Ka-varna je bila nastanjena v prostorih, kateri so se kmalu pokazali nedostatne. Danes imamo za sabo otvoritev poslopja. Pred nami stoji zgradba, katere prostori so nalašč v društvene namene prirejani. Čitalnica je nastanjena v I. nadstropju te zgradbe. Društvo razpolaga s krasno, jako prikladno kavarno, katera se lahko primerja z najlepšimi dunajskimi; Čitalnica ima jako dostojno, od družih prostorov posredno ločeno bralno sobo, kjer obiskovalci ne-moteni lahko čitajo. Na razpolago jim je krog 50 najraznovrstnejših časopisov. Čitalnica ima krasno veliko dvorano z ukusno prirejenimi stranskimi prostori za raznovrstne plesne, koncertne in druge zabave. V pritličju se je otvorila te dni jako pro-storosa, z ukusno prirejenimi prostori opremljena javna gostilna. Tudi za bratsko občevanje z dru-gimi narodnimi društvi je zadostno skrbnjeno. V „Narodnem domu“ bivajo društva „Sokol“, „Dra-matično društvo“, „Ciril-Metodova družba“, „Prav-nik“ in „Slov. planinsko društvo“. Z jedno besedo kar se sploh zamore od „Čitalnice“ v normalnih razmerah po pravilih in v obče zahtevati, to se dandanes tudi lahko najde v njej. Odbor si bode pa tudi resno prizadeval, nuditi društvenikom, kar zahtevajo. Opozarja jih torej na vse te lagodnosti in vabi jih uljudno, da se jih tudi poslužujejo ter redno in v mnogobrojnem številu zahajajo v društ-vene prostore. Prosi jih pa tudi, da v svojih kro-gih unemajo za pristop. Pogoji so na vee strani tako ugodni in resnično prikupljivi, da morajo vsi pomisleki odpasti. V tekočem letu priredi čitalnica še tri zabavne večere in sicer: dne 22. novembra: družbinski večer z malim plesom; dne 12. decem-bra: družbinski večer; dne 31. decembra: Silvestrov večer.

— (Glasbena Matica.) Jutri 1. listopada t. l. ob polu 12. uri dopoldne se blagoslovi novo po-

sloj (nasproti c. kr. višji realki), kjer bode sedaj nastanjena društvena šola. Novo poslopje se otvori, ne da bi se priredila večja slovesnost, to pa zategadelj, ker bo „Glasbena Matica“ prihodnje leto slovesno praznovala 25-letnico svojega obstanka. Stavba je dvonadstropna ter stoji na odprtem, zračnem prostoru. V pritličju so 3, v prvem nadstropju so 4 učne sobe, v drugem nadstropju sta jedna soba in jedna mala dvorana, slednja za skupni pouk o teoriji in v petji, pa tudi za male koncerte. Vsi prostori so jako svetli in ni dvoma, da bodo popolno ustrezali postavljenemu namenu. Za bodočo električno razsvetljavo je izgotovljena vsa naprava. Društveno šolo obiskuje 242 gojencev. Ker se Matičin delokrog vedno širi, so se že po sklepu prejšnjega odbora po vseh večjih krajih domovine postavili poverjeniki (krog 100), ki naj bodo dejanski in z nasveti pospeševali društveni nalog. Iz istega uzroka se je cena dosedanjim muzikalijam zopet znatno znižala ter se je o tej priliki izdal leta poziv. Častno priznanje, katero si je „Glasbena Matica“ stekla posebno v zadnjih mesecih, nam kaže očito, kolikega pomena je ta naš zavod za razvoj in napredek našega naroda. Prav radi tolikega pomena pa je „Glasbena Matica“ vredna izdatne, ne samo duševne, temuč tudi gmotne podpore in sicer tem bolj, ker si mora to leto v svoji porušeni hiši postaviti novo učilnico, ki jo bode stala več tisoč goldinarjev. Res, da je društvo dobilo v to svrhu nekaj državne podpore, in da mu je dovoljeno srečkanje, a dotični dohodek bode mnogo prenizek, da bi pokrtil samo imenovane stavbene stroške, kaj še, da bi društvu pripomogel do potrebne učne oprave in sploh do sredstev, ki so mu potrebna, ako hoče uspešno delovati za postavljeni si smoter. Društvo mora v to svrhu imeti trajnih dohodkov, katerih si dobi le s članarino družtvenikov, bodisi letnih ali še boljše ustanovnih. Gmotne žrtve članov so male proti koristim, ki se jim nudijo. — Navaden član plačuje po 2 gld. letnine; ustanovnik enkrat za vselej 40 gld. ali po 10 gld. v štirih letnih obrokih. Drugo leto se utegne ustanovnina povišati na 50 gld., kar pa ne bode veljalo za ustanovnike, ki že to leto plačajo del ustanovnine. Nasprotno člani nimajo samo običajnih družtvenih pravic, temuč dobivajo vsako leto muzikalije, katerih tržna cena je višja kakor letna članarina. Članovim svojem tudi ni plačevati posebe letnine za pouk v družtveni šoli. Ustanovniki, ki plačajo vsaj vže polovico ustanovnine (20 gld.) dōbe po jeden odtis doslej izdanih in še ne razprodanih muzikalij v tržni vrednosti 10 gld. Ob jednom si usojamo pridejati kazalo in zopet znižani cenik dosedanjih družtvenih še ne razprodanih izdanj, z željo, da pridobite za nja mnogo kupcev. Znano nam je, da se p. n. zelo zanimata za delovanje našega društva, in zato si usojamo vabiti Vas uljudno, da blagovolite pristopiti kot član, in Vas prositi, da nagovorite druge domoljube v Vašem okrožju, naj store isto. Da si ondotni člani prihranijo čas in stroške pri pošiljanju članarine in pri družih pošiljatelj, zato se je postavil našim poverjenikom v Vašem okraju gospod N. N., ki je poverjeništvu tudi blagohotno prevzel. Ako Vam pa bolj ugaja neposredno občevanje z društvom, tedaj blagovolite dopisovati kar istemu. Naročninam za muzikalije je pridejati primerni znesek za poštino. Pristavlja se, da ima družtvene muzikalije tudi v zalogi po isti znižani ceni gospod Anton Zagorjan, knjigotržec na Kongresnem trgu v Ljubljani.

— (Pevsko društvo „Slavec“) bode jutri vseh svetih dan ob 1/2 4 uri popoldne polo tri zbere žalestinke, svojim umrlim članom, ob velikem križu na starem pokopališču. Prihodnje nedeljo dne 7. novembra je pevski večer v gostilniških prostorih „Narodnega doma“.

— (V „Narodnem domu“) ima odelej tudi delavsko pevsko društvo „Slavec“ svojo društveno sobo za pevske vaje.

— (Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji.) V kratkem pobiral bo jeden „usmiljenih bratov“ po Ljubljani milodare za bolnišnico, v Kandiji pri Novem mestu, v kateri se sprejemajo in lečijo bolniki brez razlike vere, naroda in stanu. Usmiljeni bratje izvažujejo svoj poklic s požrtvovalno unemo in zaslužio podporo toliko bolj, ker se ravno sedaj bolnišnica zdadno razširja, da zamore potem sprejemati uboge trpine, katerim se dosedaj radi pomanjkanja prostora dostikrat ustreči ni moglo.

— (Sredstva za ponemčevanje) Poročali smo že jedenkrat o užigalkah, katere izdeluje tovarna F. Pojatzi v Nemškem — Landesbergu na Štajerskem in katere tudi posamezni trgovci in trafikanti v Ljubljani in drugod na Kranjskem prodajajo v korist društva „Südmark“. Danes sabeležimo

faktum, povzet iz poročila društva „Südmark“, da je so te žveplenke v teku prvega leta imenovanemu društvu donesle za ponemčevanje Slovencev preko 1700 gld. dohodka. To priporočamo v premišljevanje tistim slovenskim trgovcem, kateri imajo z ono tvrdko zveze!

— (Stavbena kronika.) Dan se čedalje bolj krči, vreme je nestasovito in vse to upliva na stavbinska dela jako neugodno. Zbog tega o novo pričeti stavbah ta teden in v tem času v obče nemore biti govora. Pretekli dni se ni novega nič pričelo graditi, le za bodočo vladno poslopje kopljejo delavci, večinoma prisiljenci, temelj. Začetkom tedna so pričeli podirati hišo št. 15 na oglu Sv. Petra ceste in Kolodvorskih ulic; na dograjeno Omejevo hišo na Karloški cesti postavili se te dni strešni stol in hišo Lucije Dufféjeve istotam do podstrešja dozidali. V Franciškanških ulicah je Pogachnikova hiša dograjena in pokrita, istotako dozidana je v Predilnih ulicah hiša peka Jenka; v Špitaleki ulici bode podiranje ostalih zidov v kratkem dovršeno. Zgradba Schreyerjeve hiše je ravnoakar v višini prvega nadstropja dograjena. Krečičjeva in par drugih osušenih hiš se sedaj znatraj snaži oziroma ometava, ostala dograjena poslopja pa se suše. V šentpeterski in šentjakovski cerkvi izvršujejo se poleg zunanjih tudi zidarska dela v notranjih prostorih. Pri Podlesnikovi in Mathianovi hiši na Starem trgu so porušeni deli zopet dograjeni in hiši pokriti, le osnaženi še ne do čela. Tekom novembra meseca preselijo se v novo poslopje poštni uradi in v novo svojo hišo v Vegovih ulicah tudi „Glasbena Matica“. Razna zidarska in druga dela nadaljevala se bodo po raznih poslopih dokler bode še dovolj delavcev na razpolago in ugodno vreme to dopuščalo.

— (Naknadni kontrolni shod) za rezerviste in deželne brambovce bode 10 oziroma 20. novembra v brambovski vojašnici.

— (Javna ura na novem poštnem poslopiju) je bila pretekli teden pod kupolnim prizidkom postavljena, in bode baje v nočnem času s primerno razsvetljavo oskrbljena.

— (Opozorjamo) na inserate v današnji številki našega lista glede prodaje kmetijskih in šivalnih strojev itd. Zastopnik dotičnih tvrd je jako soliden, znanja in priporočila vredn kupčevalec.

— (Popravek) policijske vesti. Trgovski pomočnik, kateri je ušel g. Kendi se ni pisal Drafenig nego Trafenik.

— (Iz Rovt nad Logatcem) se nam poroča 29. t. m.: Triglav nosi belo „kapo“; krije ga jesenski sneg, čez vrhe sēm pa „diba“ mrzla sapa. Letina tod okoli letos ne bo kaj prida: neprestano deževje je poljskim in vrtnim pridelkom mnogo škodovalo. Delo jesensko je močno zaostalo, kaj čuda, da so ljudje ob zadnjih toplih in suhih dneh kar ponoči želi in kcsili! Mnogo sadeža je zgnjilo v zemlji ali pa sta ga črnina in mramor uničila. Na zadnji živinski razstavi in pri premovanju na Godoviču se je pokazalo, da tudi živinorejca pri nas ni več na tisti ugodni stopinji, kakor bi imela biti, ker odlikovanih je bilo odtod le čvetero glav. Morda bode to vendar v vzpodbudo našim živinorejcem. — Ta mesec pride v tir vožna pošta, in z njo se bode razvil tukajšnji promet. — Brez „napredka“ tudi tukaj nismo; s kako „plinovo-petrolejsko razsvetljavo“ in z „moderno-urejenimi“ razmerami se seveda še ne moremo ponašati, ker si lahko sami posvetimo, pa tudi drugim, če ni drugače, a manjka nam še marsikaj tu in tam, še bolj pa sredstev, in zato je naš splošni koledar še nekoliko „od zad“!

— (Iz Zagorja ob Savi) se nam piše 28. oktobra: V nedeljo popoldne odkorakalo je 42 članov „Zagorskega Sokola“ v družtveni opravi za krasno svojo zastavo na čelu jim godba premogarjev na bližnje Loke, oziroma do Bregarja. Že nastop „v red“ pred hišo gospe Medvedove, nadalje uzorni „pozor!“, ko je zastavonoša prinesel zastavo, in povelje „stopom stopaj“ pokazalo je, da se družtveniki vrlo vezbajo; — pogled na družtvenike same pa je vsakogar prepričal, da je „Zagorski Sokol“ pričel nekako novo dobo, kajti poleg mladih in čvrstih Sokolov videli smo v rudeči srajci korakati tudi moške, ki se ne strašijo, še manj pa sramujejo obleči rudečo srajco, katere naše nasprotnike grozno v oči bode. A zakaj jih tako bode? — Morda prav zato, ker je rudeča? Ne, ampak zato, ker vidijo, da ne samo tisti, ki sedaj nosijo rudeče srajce, poznajo njih pomen, ampak, da tudi druge s tem poučujejo. Da pa je večina jela uvidevati pomen „Sokolov“, prepričal se je lahko vsakdo, ki je korakal pred ali za njim. Trobojnice raz hiš, pokanje topičev po holmcih in „Živio“-klici spremljevali so „Sokola“ celo pot. Zatorej počasi, gospoda, in ne bodite že samoočlastni, ker „Zagorski Sokol“ še živi in bode živ, kajti telovadba, katero hoče „Sokol“ posebno gojiti, krepi telo in um! Vrli „Sokol“ pa: Naprej! Bojui se neustrašno in vstrajno, dokler ne dosežeš, kar želiš, k čemur vsak po svoji moči pomagati ti obljubujemo. Kri ni voda! Pravična stvar mora zmagati!

— (Ustrezimo gospodu ministru!) Pri proračunski razpravi v odseku je minister Gleispach zatrjeval, da so vse pritožbe glede preziranja jezikovne ravnopravnosti neosnovane in rekel, naj se zaznani vsak posamezni slučaj naravnost njemu. Z ozirom na to ministrovo izjavo piše „Domovina“

umestno: Pozivljamo vse narodne odvetnike in notarje, da postopajo v tem oziru brez vsakega osira ter ovadijo vsako posamezno, tudi najmanjše preziranje naše narodnosti. Nobeden slučaj se nam ne sme dozdevati premalenkoten, tu gre za načela in načela so vedno velika. Kolikrat se s strankami sestavljajo nesški zapisniki, slovenske izpovedbe prič zapisujejo se mnogokrat v nemškem jeziku, vabila na stranke so posebno v kazenskem postopanju skoraj izključno nemška, slovenskih tiskovin tudi mnogokrat manjka. In tako je še mnogo drugih sedostatkov ali boljše rečeno nezakonitostij. Če se že v slovenskem jeziku uraduje in v slovenskem jeziku izdajajo rešitve, je ta jezik tako spakadrana slovenščina, da je grdo. Ne samo, da se uraduje v slovenskem jeziku, v popolnoma pravilnem slovenskem jeziku se mora uradovati in uradnik, ki ne zna pravilne slovenščine, ni za nas sposoben. Bodimo v tem oziru neizpresni do slednje konsekvencije. Če kdo dobi razsodbo ali sploh kako sodno rešitev v roke, ki je spisana v nepravilni slovenščini — hitro pritožbo na ministerstvo. Da le tako bomo pripomogli svojemu jeziku in tudi sebi do spoštovanja in veljave.

— (Iz Maribora) dne 30. oktobra se nam piše: „Slovenski Gospodar“ poroča v včerajšnji številki z dne 29. oktobra brez komentarja pa z veseljem, da je na Gališkem nova kmečka stranka zmagala v 10 okrajih pri volitvah v okrajne zastope. Kar strmeli smo, ko smo čitali to poročilo. Zakaj? Za Boga! ali ne vé „Gospodar“, da je kmečko stranko ustvaril nesrečni pater Stojalowski, ki je sedaj zaradi tega ekskomuniciran! Ali se „Gospodar“ ne boji, da ga tudi zadene ta cerkvena kazen, ker hvali delo izobčenca? Cerkevni list „Gospodar“ stoji na strani gališke kmečke stranke proti gališkim škofom in grofom! Kolika predrznost! — Stavim glavo, da bode zaradi teh-le vrstic naš mariborski „Gospodar“ zopet jezen na „Narod“. V včerajšnji številki pravi „Gospodar“, da je „Narod“ umazan list. To je čisto naravno! Zakaj list, ki opravlja nehvaležno delo, da snaži naš dom od reakcionarne mahničevske nesnage, mora se pri tem poslu časih — zamazati. Čim marljivejši je delavec, tem ložje se umaže od tuje nesnage... Izzakulisar od Drave.

— (Imenovanje) Ravnateljem slovenskega oddelka deželne kmetijske šole goriške je imenovan gospod V. Dominko.

— (Dopolnilna državnozborska volitev na Goriškem) Število kandidatov za mandat goriških mest in trgov se je nekoliko skrcilo. Furlanski konte Panigaj se je umaknil in izjavil, da bo pri prihodnjih volitvah kandidoval v veleposestvu. Grof Henrik Dubski se je izjavil v „Corrieru“ da bo prihodnje leto premilostno blagovolil kandidovati, bodisi v mestni kuriji, bodisi v veleposestvu. Volilcem bode torej izbirati mej tremi kandidati: Goričani hočejo imeti dr. Maranija, furlanska mesta Gradiška, Oglej, Kormin in Červinjan so se izrekla za dr. Bujačtija, na svojo roko pa kandiduje grof Henrik Attems. Slovenci še niso definitivno sklenili, kako postopati pri tej volitvi.

— (Odgovorno uredništvo „Soče“ in „Primorca“) je prevzel dosedanjí sotrudnik teh listov gospod Dragotin Štrucelj. Na naznanilo v „Soči“, da išče založništvo urednika, se je oglasil tudi neki župnik. Ta župnik se je obrnil na merodajno mesto s prošnjo, naj bi se mu dovolilo, prevzeti uredništvo, a — ni dobil odgovora! Kako majhni so časih ti prevzvišeni gospodje!

— (Gospod Matej Hubad) bivši vrli pevo-vodja „Glasbene Matice“ v Ljubljani, biva sedaj na Dunaju, da izvrši višje študije v glasnem stroki. Ko je slovansko pevsko društvo izvedelo, da namerava g. Hubad dve leti ostati na Dunaju, storilo je vse, da pridobi izbornega moža za društvo. V zadnjem občenem sboru bil je g. Hubad vsklikom izvoljen za prvega pevovodjo najstarejšega slovanskega društva na Dunaju. V odbor so bili še izvoljeni sledeči Slovenci: Gg. Jakob Pukl, podpredsednikom, Leopold Poljanec in Ljudevit Furlani.

— (Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) ima 14. novembra t. l. svoj letošnji občni zbor v dvorani Partikove restavracije I. Spiegelgasse 21. Dnevni red: Poročilo tajnikovo, blagajnikovo, pregledovalcev, volitve, slučajni predlogi.

— (Razpisane službe) Na dvorazredni ljudski šoli v Poljanah pri Škofji Loki drugo učno mesto z dohodki IV. plač. razreda in prostim stanovanjem; na jednorazrednici v Brezji mesto učitelja in voditelja z dohodki IV. pl. razreda, funk-

cijsko priklado letnih 30 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje za obe službi do dne 5. novembra okr. šolskemu svetu v Kranju. — Na dvorazrednici v Hrenovici mesto nadučitelja z dohodki III. plač. razreda. Prešnje do dne 7. novembra okr. šol. svetu v Postojni. — Pri okrajnem glavarstvu v Radovljici se vsprejme pisar z mesečno plačo 33 gld. Prošnje do dne 15. novembra.

*** (Sic transit gloria mundi)** Z današnjim dnem je prenehal izhajati eden najstarejših avstrijskih listov, dunajska „Presse“. Izhajala je 49 let. Ustanovil jo je bivši pek Ludovik Zangg in jo vodil tako spretno, da je hitro zavzela prvo mesto med vsemi avstrijskimi listi. Tedaj je bil glas stare „Presse“ vevaležen in vlepuliven in tedaj je tudi našemu narodu mnogo — škodoval. Ko sta Mhael Etienne in dr. Friedländer zapustila ta list in ustanovila „Neue Freie Presse“, sta stari „Presse“ prižadela lud udarec. Oči tedaj je vedno bolj hiral in ko se je približala do vladnega korita, je bila nje smrt zagotovljena. Odkar je postala „Presse“ cificiozen list, je bila le še dobra, da so se časih v njej opirali kake dež. predsedniki, čital je ni nihče več. Badeni je poskušal list reformovati. Nekaj časa je izhajala „Presse“ po trikrat na dan, a ker jej vsi ogromni prispevki iz drž. blagajne niso pomagali, jo je grof Badeni ustavil. Mesto nje izhajala bode „Reichswehr“ po dvakrat na dan.

*** (Nepoplačano darilo)** Ladja, katero je sultan podaril črnogorskemu knezu, je še v neki avstrijski ladijedelnici. Sultan je pač naznanil črnogorskemu knezu, da mu ladjo podari, a plačal jo pa še ni. Ladijedelnica pa sedaj darovane ladje izročiti neče. Ladijedelnica je hotela ladjo že prodati nekemu bogatemu Ogru, in se kupčija le zaradi tega ni sklenila, ker je sultan brzojavil, da pomladi plača 325.000 gld. na račun. Dararja pa ne manka le sultanu, tudi turške državne blagajnice so tako prazne, da vojaki ne dobivajo plače in beračijo po Carigradu.

*** (Največja zvijača.)** Mojzes Schreiber, kakor že ime kaže, žid po veri in rodu, je premišljeval, kaj bi napravil, da bi zastoj mogel domu v Galicijo. Šel je k vojaškemu dopolnilnemu poveljstvu in raznanil, da je vojaški begun 1. polka, ki je sedaj v Galiciji. Seveda so ga obdržali v zaporu. Toda kmalu se je pokazalo, da Schreiber nikdar ni bil vojak. To je tudi priznal in povedal, da je samo hotel na erarične stroške priti domu. Ta želja se mu ni izpolnila, temveč je prišel pred okrajno sodišče, ki ga je obsodi v jeden tedenski zapor, ker je hotel oblastvo prevantiti. Sodnik mu je rekel: Veste, videl sem že zvite ljudi, a to je pa že največja zvijača.

*** (Tajna orožarna.)** V Brescii so našli tajno delalnico, v kateri so izdelovali puške majhnega kalibra, ki so bile narejene po narisu, ukradenem iz državne orožarne. Pri prodajalcih orožja so našli nad 100 taceh pušk.

*** (Mačji raj)** V bosporskem mestecu Jeniköj prebiva mlada vdova, katera je svojo vilo prekrasno uredila. V njej živi v družbi 80 mačk vsake vrste. Za mačke skrbi bolje nego vsaka mati za svojo deco. V službi ima dve kuharici, ki kuhata jedila za mačke, a za postrežbo svojih prijateljic je najela po ebno sobarico. Čelo vilo je dala ograditi z omrežjem, pred hišo pa, na solučni strani je uredila nekako promenado, kjer imajo mačke vsak dan korso.

*** (Grozen konec)** V mestecu Hinekey oddaljenem 20 milj od Novega Yorka, se je pred mnogimi leti naselil neki Bernard Sterman. Stanoval je v neki samotni kolibi in hodil redkokdaj mej ljudi. Jediní njegov spremljevalec je bil velik črn pes. Pred kratkim so našli ljudje starca mrtvega, pred njegovimi vratmi pa je ležal pes. Po zdravniškem izvidu je brez dvoma pes stekel in samotarja Stermana ugriznil. Ta je spoznal, da mora umreti. Ubi je zategadelj psa, potem pa samega sebe z močnimi verigami privezal na stebel in ključ, s katerim je zaklenil ključavnico vrge daleč od sebe. Tako je pričakoval, da ga napade steklost. Moral je trpeti grozne bolečine, kajti meso njegovo je bilo na mnogih mestih raztrgano od verig. Tudi se je sam ogrizel v roke. Mož je na ta način storil žalostno smrt. Tolika preudaraost obuja seveda veliko občudovanje.

*** (Svojo lastno ženo razparal.)** Dr. Nistr je prišel pred kakimi petnajstimi leti v Čikago. V Ameriki se je učil zdravilstva in napravil doktorski izpit. Sedaj se je začel praktično baviti z zdravilstvom. Imel je srečo in ker je kmalu precej obogatel, se je oženil. S prvo svojo ženo je srečno živel, a žal, da mu je prehitro umrla. Pri njem je tedaj služila šestnajstletna Nemka Brander, ki se je tako dobro razumela na gospodinjstvo in skrbela za doktorjeva dva otoka, da jo je vzel. Ko sta se poročila, se je pa začel mej njima kmalu prepir in pretep. Doktor je zatorej sklenil, se je znebiti. Svoja dva otoka je poslal k bratu prve žene, potem je pa doma ženo omamil s kloroformom. To pa ni lahko šlo, kajti žena se je branila, sluteč, da nič dobrega ne namerava. Ko je bila v nezavesti, je doktor poiskal medicinske instrumente in nož ji zabodel v prsa. O tem, kako je mesaril svojo ženo, je napravil celo zapisnik, ki slove: Ob treh popoldne sem jo ranil v srce, a noče umreti. — Ob 3. uri 10 minut: Še vedno ni mrtva. Kakor je bila trmasta v življenju, tako je tudi v smrti. — Ob 3. uri

20 minut: Smrtno trepetanje pojema. Kako težko umira. Tatarka, ki je imela trdno voljo. — Ob 3. uri 40 minut: Nsem mislil, da more človek s tako poškodbo tako dolgo živeti. Sunil jo bodem še z nožem, da se bode umirila. — Ob 4. uri: Težko je umrla. Ko bi ne bila tako srborita, bi bila lahko srečna. — Potem je šel kupit revolver, zapisal, da zapušča svoje premoženje otrokoma in ko se je za hudodelstvo izvedelo in je prišla policija, se je pa ustrelil.

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Slavno uredništvo „Slovenca“ zbirko 17 gld.; sl. omizje stolnega župnišča v Mariboru po preč. g. dr. Antonu Medvedu 5 gld. mesto brzojavke v Velikovec; gosp. Janko Žirovnik, nadučitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, za velikovsko šolo mesto brzojavke k slavaosti 25. oktobra t. l. 42 kron, katera so zložili gg. in sicer: po 4 krone: A. Belec in Fr. M. Konec, po 3 krone: Gr. Malovrh, po 2 krone: J. Žirovnik, Ivanka Zakotnik, M. Rozman, J. Joven, A. Sič, V. Jaklič, Pavla Wöfling, Fr. Ježek, Fr. Kotnik, V. Crman, Iv. Sever, Iv. Malinšek in šentvidska pavke; po 1 krono: A. Debeljak, Zofija Warthol, Stefan Pešnik, Josip Ahar in Fr. Zajec. Vrlo delujoči podružnici na Vrhniki sta poslali 181 gld. in sicer ženska 100 gld. pokroviteljine ter 42 gld. letnine, moška pa 39 gld. letnine in veleč. g. A. Tolminec 5 gld. kot mesečni prispevek za november. — Iskrena zahvala vsem darovateljem. V nadaljnjo podporo se vam priporoča Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gg. „ponožni krokarji“ v ladiji 4 krone, ob priliki Simnovega godu pod geslom: „Ljubljana bela, mesto starodavno, ukroti strast sovraštvo in razpor! O, bodi nam ponos, vzor!“ — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Zahvala Blagorodni gospod dr. Gvido Doltschein, veleposestnik v Dol. Logatci, daroval je tukajšnjim ubožcem svoto 50 gld., na katerem velikodušnem daru se v imenu obdarovancev podpisana najtopleje zahvaljujeva. V Dolenjem Logatcu, dne 30. oktobra 1896. Ivan Sicherl, župan. Tomo Tollazzi, oskrbnik ubož. zaklada.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v 11. zvezku nastepno vsebino: 1. S. Gregorič: Sveten o 70 letnici. 2. Fran Govekar: V krvi. (Dalje.) 3. Fr. Svetič: O novih slovstvenih strujah v Slovenih. (Konec.) 4. Mhael Mihajlov: Pesem. 5. Alojzij Nigrin: Trnje in lavor. (Konec.) 6. Ivan Steklasa: Herbard X. Turjaški. (1613—1669.) (Dalje.) 7. Premec: Kmetiška ljubezen. (Dalje.) 8. Roman Košir: Vzor. 9. R. doslav Marnik: Znanj. 10. Listek: Svetu o 70letnici. — Najnovejše struje v slovenskem slovstvu. — Knjižnica za mladno. — Kaj hoče „puška stranja“ ali ti „Neprijatelj“? — Faustsame nozce Clodig Harzen. — Slovenka. — Poziv. — „Archiv für slavische Philologie“. — Die Literatur zum hundertjährigen Jubiläum P. J. Štfařika. M. Murko — Kajge družbe sv. Mohorja za leto 1897. — Novi slovenski operi. — Slovensko gledališče. — Prof. Šime Ljubič. — Matica Hrvatska. — Dekameron. — Popravka. — Listnica uredništva.

Brzojavke.

Dunaj 31. oktobra. Cesar je danes ministerskega predsednika grofa Badenija in trgovinskega ministra Glanza vzprejel v avdijenciji.

Dunaj 31. oktobra. Proračunski odsek je v današnji seji odobril vladno predlogo glede sistematiziranja višjekomisarskih mest pri okrajnih glavarstvih. Pri razpravi o tej predlogi je dr. Pacak ostro grajal protežiranje aristokratskih uradnikov pri politični upravi.

Dunaj 31. oktobra. Večina nemških poslancev iz Češke se je včeraj sešla na posvetovanje. Sklenili so glasovati pri tretjem branju zoper proračun, ker grof Badeni pri razpravi o dispozicijskem fondu ni dal dovolj nega odgovora na njih vprašanja in ker nimajo do sedanje vlade nikakega zaupanja več. Nadalje so sklenili, zahtevati od levičarskega kluba, naj postopa z njimi solidarno, sicer da izstopijo iz kluba. Danes so razposlali komu niki, v katerem naznanjajo, da bodo izvzemši petorico veleposestnikov glasovali z njimi vsi nemški poslanci iz Češke.

Brno 31. oktobra. Pri deželnozbornski volitvi v mestni kuriji je bilo izvoljenih 18 nemškoliberalnih, 12 čeških in jeden nemškonacionalni kandidat. Liberalci so izgubili dva mandata. Trgovinski zbornici v Brnu in v Olomucu sta volili 6 nemškoliberalnih kandidatov.

Rim 31. oktobra. Kardinal Hohenlohe kateri je že dlje časa bolehal, je umrl.

Berolin 31. oktobra. Intimni prijatelj kneza Bismarcka, urednik berolinskega tednika „Die Zukunft“ Maksimilijan Harden, zatrjuje v svojem listu, da avstrijski državniki in diplomatje do Bismarkovih razkritij niso nič vedeli o tajni nemško ruski pogodbi, in da je tudi cesar Viljem II. v svojem, dvajset strani obsežnem pismu, katero je pisal avstrijskemu cesarju l. 1890. ni omenil niti z besedico.

London 31. oktobra. „Daily Chronicle“ javlja, da namerava ruski car predlagati, naj se skliče mejnarodna konferencija, da določi, kako urediti turške razmere.

Narodno-gospodarske stvari.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.** (Dalje.) 7) Na c. kr. okr. glavarstvo v Črnomlju je poročala zbornica, da ne more priporočati prošnje J. P. iz Petrove vasi za podelitev zidarskega dopustila, ker se prositelj ni izkazal, da se je vsaj štiri leta praktično uporabljal pri tem obrtu. 8) Zbornica ni mogla pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku priporočati prošnje J. T. iz Šmarce za podelitev zidarskega dopustila, ker prositelj ni dokazal, da je zmožen ta obrt samostojno izvrševati. 9) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem je zbornica poročala, da naj se podeli zidar sko dopustilo Fr. Receljnu iz Šmarja za sodni okraj kostanjeviški, Fr. Kostanjevici iz Čušojce za ves politični okraj krški in Jan Zoretu iz Zg. Zabukovja za sodne okraje Mokronog, Novomesto in Trebnje. Prošnje J. C. iz Dobrave za podelitev tesarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker prosilec ni dokazal, da je zmožen ta obrt samostojno izvrševati. 10) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani, do naj se podeli zidarsko dopustilo Iv. Križmanu iz St. Jurja za sodni okraj ljubljanske okolice in Fr. Kogovšku iz Presejra za ves politični okraj ljubljanske okolice, potem tesarsko dopustilo Antonu Cankarju iz Studenca za ves politični okraj ljubljanske okolice in Jan. Kocmanu iz Ponove vasi za selske občine St. Jurij, Grosuplje, Račna, Slivnica in Šmarje. 11) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Kočevju, da naj se podeli zidarsko dopustilo Jož. Treu iz Tarcento na Beneškem za ves politični okraj kočevski in Jak. Santi iz Gorenjevsi za sodna okraja ribniški in velikolaški, potem Leo poldu Bavlji iz Bakovice tesarsko dopustilo za sodni okraj ribniški. Zbornica ni mogla priporočati prošnje Antona Jakšiča iz Jakšič in Franca Lavsteka iz Lienfelde za podelitev zidarskega dopustila, ker prositelja nista zadostila postavnim zahtevam. 12) Na c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici je poročala zbornica, da naj se podeli zidarsko dopustilo Joz. Svetinu iz Gabč za selske občine Bled in Zg. Gorje, Mat. Dažmanu iz Lancovega za sodni okraj radovljiški in Andr. Tolazziju iz Ljubljane za selsko občino Bled, potem tesarsko dopustilo Bažu Marovtu iz Zgorice za selske občine Bled, Zg. Gorje; Boh. Bistrica, Breznica in Koroška Bela in Jan. Koniču iz Bleda za selski občini Bled in Zg. Gorje. 13) C. kr. deželna vlada je z dopisom z dne 13. avgusta 1896, št. 12.396 naznanila zbornici, da je c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje z ukazom z dne 4. avgusta t. l. št. 8331, odredilo, da je v sledečih krajih ob jesenskih in zimskih mesecih ustanoviti 4 do 6 tednov trajajoče, zaporedne učne tečaje za pletenje slame in sicer: 1) v Domžalah za občine Domžale, Dob. Jarše, Dragomelj, Ivan, Podrečje, Dapalja vas, Homec in del Brezovice; 2) v Moravčah za občine Moravče, Drtjiva, Velika vas, Spodnje Koseze, Pače in del Brezovice; 3) na Ravi; 4) v Mengšu za občine Mengeš, Loka, Moste in Sahadole; 5) v Kamniku za občine Kamnik, Podgorje, Zgor. Tuhinj, Tunjice, Stranje in Makine; 6) v Šmarcu; 7) v Dolskem za občine Dolsko in Dol; 8) v Trzinu za občini Trzin in Račica; 9) v Radomljah za občini Radomlje in Volčji potok; 10) na Prevojah za občini Prevoje in Krtina; 11) v Lukovicih za občine Lukovica, Zlato polje, Čašnjice in Rafolče; 12) v Cerkljah za občine Cerklje, Lahovče in Zalog. Plača za učitelje v slarmarskem pleteju se vzame v proračun c. kr. ministerstva za uk in bogočastje s pogojem, da vse druge, z ustanovitvijo teh učnih tečajev spojene stroške pokrijejo krajevni činitelji. Cas. kr. deželna vlada je z ozirom na dopis z dne 25. aprila 1895, števil 2437 obvestila o tem zbornico in pripomnila, da je v osnovo napominanih tečajev visoko ministvo dalo poblastilo, da se pozoveta predlagana strokovnjaka Matija Oberwilder in Kvintil Donnini iz Florence in sicer prvi za dobo treh mesecev, poslednji pa za dobo dveh let začnši s 1. oktobrom 1896. R. d. nadaljne uredbe tečajev so se poslale zbornici po c. kr. okrajnih glavarstvih v Kamniku in Kranju predložene pojasnitve občin glede prostora, njihne razsvetljave in kurjave itd. in se je zbornica naprosila, da poveri uredbo tajniku gospodu cesarskemu svetniku Ivanu Marniku, ki naj blagovoli v dogovor stopiti z dotičnimi občinami in okrajnimi glavarstvi in tudi potrebnosti ukreniti, da se pozoveta omenjena strokovnjaka ter c. kr. deželni vladi potom zbornice naznaniti ukrenjene navedbe. (Dalje prih.)

V nedeljo, dne 1. novembra 1896.

Mlinar in njegova hči.

Za'ostna igra v petih dejanjih. Po E. Raupachu poslovenil Fr. Malavašič. Režiser g. Rudolf Inemann. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7/8. uri. Konec po 10. uri.

Cene prostorov so razvidne z gledaliških listov.

Prihodnja predstava bo v torek, dne 3. novembra 1896.

75.000 kron je glavni dobiček velike ino-mostske 50-krajarske loterije, ki se izplača samo z 20% odtegljajem v gotovini. Svoje čitatelje opozarjamo, da je žrebanje že dne 7. novembra.

IZ URAČNEGA LISTA.

Izvršilne ali ekzekutivne dražbe: Ivana Malina v Ljubljani premičnine razna gostilniška oprema) cenjeno 146 gld. 65 kr. dne 2. in 16. novembra v Ljubljani. Sebastijana Štembergerja posestvo v Kuteževem, cenjeno 2150 gld., Janeza Gerlija posestvo v Harijah, cenjeno 1550 gld. in Josipa Celina posestvo v Kuteževem, cenjeno 1600 gld., vsi tri dne 2. novembra in 4. decembra v Ljubljani. Jurija Čepeka posestvo v Veliki Loki, cenjeno 190 gld., dne 3. novembra v Trebnjem. Matevža Gostina posestvo v Grižah, cenjeno 520 gld. dne 3. novembra in 4. decembra v Vipavi.

UMIRANJE V LJUBLJANI:

29. oktobra: Katarina Hiti, delavka, 43 let, Sv. Petra cesta št. 70, otrpnenje srca. V hiralnici: 30. oktobra: Marija Stražišar, krojačeva žena, 53 let, branorica.

Meteorologično poročilo

Oktobr	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
30.	9. zvečer	733.7	8.1	sl. jzah.	jasno	0.0
31.	7. zjutraj	733.6	5.6	sr. szah.	jasno	0.0
1.	2. popol.	732.5	15.3	sl. zahod	pol obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 11.5°, za 3.9° nad nor-malom

Dunajska borza

dne 31. oktobra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld 15 kr.
Stupni državni dolg v srebru	100 95
Avstrijska zlata renta	121 95
Avstrijska kronska renta 4%	101 15
Ogerska zlata renta 4%	121 65
Ogerska kronska renta 4%	99 15
Avstro-ogerske bančne delnice	930 —
Kreditne delnice	365 25
London vista	119 70
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 70
20 mark	11 74
20 frankov	9 53
Italijanski bankovci	44 40
C. kr. cekini	5 69

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Marija Zajc roj. Dežman

gostilničarka

danes, v soboto dne 31. t. m., ob 11 1/2. uri dopo-ludne, po dolgi, mučni bolezni, previdena s sveto-tajstvi za umirajočo, v 56. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bo v ponedeljek, dne 2. novembra, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta št. 15, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v župni cerkvi.

Nepozabljiva pokojnica se priporoča v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1896.

Jurij Zajc soprog. — Avguštin, Albin, Marija otroci.

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst, ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk. — Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“ (3060-9)

Ustanovljena 1. 1874.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

(2220—30) najceneje pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

Priporoča se, paziti na to zna-menje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo pona-redbe (1698-10)

Mattoni's Giesshübler slatine.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. (1705-251)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga iz Trbiča.

Ob 12. uri 5 min. po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd; čez Klein-Riefing v Steyr, Linz, na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. zjutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inmost, Bregence, Gurk, Genevo, Paris; čez Klein-Riefing v Steyr, Linz, Budejovice, Pízenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 min. svečer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiča.

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Píznja, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyrs, Gmunden, Ischla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 25 min. dopoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Píznja, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyrs, Pariza, Geneve, Gurkha, Bregence, Inmosta, Zella na jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 4 min. svečer osonni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Proga iz Novoga mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 52 min. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. svečer mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. ur 50 min. svečer, ob 10. uri 25 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne, ob 6. uri 20 min. svečer, ob 9. uri 50 min. svečer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice

veljaven od 1. oktobra 1896.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Sekundarni vlak
Dunaj	Odhod 8-20 po noči	7-20 zjutraj	1-15 popol.	9-00 po noči
Mürzzuschlag	11-33	10-22 dopol.	5-38	1-48
Gradec	1-29	12-52 popol.	9-24 po noči	5-45
Maribor	2-51	2-18	11-39	7-57 zjutraj
Celje	4-16	3-42	1-53	10-08 dopol.
Laškitrg.	—	3-55	2-08	10-23
Rimske toplice	—	—	2-19	10-33
Zidanimost	4-50	4-19	2-42	11-06
Hrastnik	—	—	2-54	11-17
Trbovlje	—	4-34	3-02	11-25
Zagorje	—	4-40	3-10	11-33
Sava	—	—	3-24	11-46
Litija	—	4-58	3-36	11-56
Kresnice	—	—	3-48	12-07 popol.
Laze	—	—	4-02	12-20
Zalog	—	—	4-13	12-30
Ljubljana	Prihod 5-57	5-30 zvečer	4-25	12-41
Borovnica	Odhod 6-01 zjutraj	5-34	4-39	12-49
Logatec	—	—	5-14	1-23
Rakek	6-55	6-28 po noči	5-58 zjutraj	2-03
Postojna	—	6-48	6-29	2-33
St. Peter	7-30	7-04	6-51	2-54
Divča	7-54	7-25	8-10	3-22
Nabrežina	8-21	7-52	8-51	3-58
Trst	9-03	8-34	9-49	5-04
	Prihod 9-25	8-56	10-20	5-40

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Sekundarni vlak
Trst	Odhod 8-05 po noči	7-45 zjutraj	9-55 popol.	6-20 po noči
Nabrežina	8-50	8-22	10-50	7-10
Divča	9-43	9-14	11-57	8-23
St. Peter	10-25	9-52	12-42 popol.	9-14
Postojna	10-44	10-10 dopol.	1-07	9-39
Rakek	—	10-24	1-25	9-59
Logatec	—	10-41	1-48	10-24
Borovnica	—	—	2-14	10-54
Ljubljana	Prihod 11-57	11-23	2-44	11-25
Zalog	Odhod 12-02	11-29	2-52	12-25
Laze	—	—	3-04	12-38
Kresnice	—	—	3-14	12-49
Litija	—	12-03 popol.	3-27	1-03
Sava	—	—	3-38	1-15
Zagorje	—	12-21	3-49	1-26
Trbovlje	—	—	4-03	1-40
Hrastnik	—	12-27	4-11	1-48
Zidanimost	—	—	4-19	1-57
Rimske toplice	1-14	1-01	4-40	2-24
Laškitrg.	—	—	4-52	2-37
Celje	1-44	1-33	5-03	2-49
Maribor	3-21	3-02	5-23 zvečer	3-10
Gradec	4-47	4-29	7-41 po noči	5-35
Mürzzuschlag	7-07 zjutraj	6-51 po noči	10-03	8-05 zjutraj
Dunaj	Prihod 10-00 dopol.	9-45	2-08	11-57 popol.

Pod strogo jamščino

z mnogimi spričevali in pohvalnimi pismi potrjene kot najboljše

kmetijske stroje

slamoreznice, mlatilnice itd., kakor tudi najboljše

šivalne stroje

za rodbne, krojače, šivilje itd., nedosegljive v tr-pežnosti in del. vni zmožnosti in nizki ceni se naročuje jedino:

Florijanske ulice št. 24 v Ljubljani.

Za solidno, točno postrežbo in dobrot strojev se po-polnoma jamči. (3182-1)

Javna zahvala in priporočilo.

Že mnogokrat sem slišal hvaliti tovarniškega zastop-nika gospoda And. Hallekarja, Florijanske ulice št. 24 v Ljubljani, zaradi izvrstnih šivalnih in kme-tijskih strojev in zaradi njegove poštenosti ter je občno mnenje, da se pri njem najboljše stroji po jako nizki ceni naroče; zato sem tudi jaz pri njem naročil slamoreznico patent „Austria“ št. 5 in sem prepričan, da so te slamo-reznice zaradi obilne delavne zmožnosti, lahke hoje in ker je pri njih v-ako pokvarj-nje popolno izključeno, v resnici najboljše ter popolno nedosegljive in najcenejše. Zamorem torej priporočati g. Hallekarja kot najpoštenejega zastopnika vsakemu, ki potrebuje šivalne in kmetijske stroje ter roletne in žaluzije. Zeleti bi bilo, da bi p. n. občinstvo podpiralo imenovanega z mnogobrojni-mi naročili. Kakor se čuje z zanesljive strani, bode tovarna prav v kratkem otvo-rila tu zalogo, kar bi bilo za vsakega kupovalca jako važno. Želim torej imenovanemu prav obilno naročil ter ga vsa-kemu najtopleje priporočam.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1896.

J. M.

(3158-3) zemljiški posestnik, Poljanska cesta.

Za kašljujoče

dokazuje nad 1000 spričeval

izbornost (3147-2)

Kaiserjevih prsnih bonbonov

gotovo in hitro učinkujutih pri kašlju, hri-pavosti, kataru in zasifzenju. Največja specialiteta Avstrije, Nemčije in Švicarske. Za-voječek 10 in 20 kr.

Zaloga v Ljubljani: Viljema Mayer-ja, le-karna, Marijin trg in Mr. Ph. M. Mardet-schlaeger-ja, lekarna, Prešernov trg.

Hiša z gostilno

na lepem prostoru v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji proda ali pa dá na več let v najem. Posredovalci se izključeni. — Več pove upravištvo „Slovenskega Naroda“. (3179—1)

Veliki krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti najhujemu plačilu delavskih močij. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6'60, in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic;
- 12 komadov amer. patent-srebrnih kavskih žlic;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnica za mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupic za jajca;
- 6 komadov angleških Viktorija-časic za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gld. 6'60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gld. 40 — ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikerod ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno božično in novoletno darilo in kot darilo za svatbe in druge prilike, kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se jedino le v

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi združenih ameriških tovarn patent-srebra na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19 v. — Telefon št. 7114.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Pilis, dne 24. avgusta 1896 (peštanski komitat).
Vaše blagorodje! Z garnituro sem jako zadovoljen. Prosim, pošljite tri take garniture moji svakinji, grofinji Nyary roj. pl. Somogyi v Szunto. Baron Julij Nyary.
Acú Weseli pri Solni, na Moravskem.

Z doposlano pošiljstvi sem bila popolnoma zadovoljna in prosim doposlati mi še jedno tako. (3169—1) Franciška Wolmann.

Sode

od 56 litrov do 250 litrov, nova posoda „300“ „700“ stara

kakor tudi kletne velike sode od 30—50 hektolitrov ima na prodaj (3144—3)

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana
cesta na Radolfovo železnico, v baraki.

katero so že več let preskušene in po odličnih zdravnikih kot lahko odvajalno, razstopljivo sredstvo priporočane,

ne motijo prebavljanja, so popolnoma neškodljive. Ker so posladkorjene, jih otroci radi uživajo.

Škatljica, 15 kroglice imajoča, velja 15 kr., zavoj z 8 škatljicami, torej s 120 kroglicami, velja le 1 gld. a. v. (3172—1)

Zahtevaj „Neustein-ove“ odvajalne kroglice. — Pristne so samo, ako imajo pridejano varstveno znamko „Sv. Leopolda“ v rdečem tisku. Naše registrirane škatljice, navodi in zavijki morajo imeti podpis „Philipp Neustein, Apotheker“.

Philipp Neustein-ova

lekarna pri „Sv. Leopoldu“, Dunaj, I., Plankengasse 6.
Zaloga v Ljubljani pri gg. lekarnih G. Plecolt-Ju in M. Mardetschlaeger-Ju.

Odklikovan na svetovni razstavi (1892) v Čikagi s svetinjo. (46)

UBERALL VORRÄTHIG / FEINSTE QUALITÄT / MASSIGE PREISE / LEICHTLOSLICHER CACAO

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb

Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6

posebno priporočila: Jako pridno starejšo gospodinjko kuharico s triletnim spričalom, dobrega glasu; boljšo 27letno kuharico za vse; čedno pristočno hišnico, ki živa na stroju in ima večletna spričala; močno, izurjeno posebno dekle ali drugo kuharico za večjo gostilno; 35letno skušeno otroško varuhinjo s 4, 2 in 3letnimi spričali, ki lepo lika na blesk; več deklet za razna dela; več kočijažev s 4 in 1letnimi spričali. (3180)

Svetovnoznana kot najstarejša in največja tovarna za rolete in žaluzije premične zastore in varnostne stene

je **Maxa Vetterlein-a**

v Hrotovi na Češkem.

Največja izber platnenih in lesenih rolet, žaluzij in zastorov v različni okusni izdelavi.

Najnižje cene zagotovljene.

Opozorjamo p. n. hišne posestnike na svoje, za cele stavbe posebno nizke skupne proračune, kateri se ne morejo doseči ne pri stavbinskih mojstrih, niti pri drugih tukajšnjih ali potujočih agentih drugih tovarn. Ilustrovani ceniki in proračuni, kakor vsa druga pojasnila brezplačno pri zastopništvu

Florijanske ulice št. 24 v Ljubljani.

Poslano v pojasnilo.

Ker je začetkom letošnjega poletja naša tovarna za rolete in žaluzije v Hrotovskem na Češkem popolnoma pogorela, nam ni bilo mogoče nekatera tukajšnja naročila pravočasno vposlati. Vkljub temu pa danes, navzlic neresničnim izjavam potujočih agentov in drugih obrekovalnih jezikov, z veseljem priobčimo vest, da smo vsled nove zgradbe in povečanja svoje tovarne in razširjanja prometa, v ugodnem položaju, izvršiti vsako naročilo v jako kratkem času. Zmoremo torej s polno pravico javiti, da nas vsled sedanjega povečanja tovarne ne more doseči nobeden naših konkurentov ter da moremo najnovejšo izdelke ponuditi po nizki ceni. Dajemo torej za najlepše in trpežne izdelke, solidno in pošteno postrežbo popolno jamstvo ter prosimo ne poslušati obrekovalcev.

Za rolete ali žaluzije itd. uljudno prosimo naj se p. n. občinstvo blagovoli obrniti naravnost do našega jedinega glavnega zastopnika gospoda **Andr. Hallekarja**, Florijanske ulice št. 24, v Ljubljani ter jamčimo tudi za njegovo poštenost. Isto tam se dobe na zahtevo brezplačno bogato ilustrovani ceniki, proračuni o skupnih stroških, kakor tudi vsa potrebna pojasnila.

Usojamo se opozarjati p. n. hišne posestnike pri novih zgradbah in prezidanjih na svoje, za cele stavbe posebno nizko stavljenec cene, katere se ne dosežejo pri stavbinskih mojstrih niti pri agentih drugih tovarn. O tam se lahko vsak sam prepriča, ako povsod proračun za to zahteva, ter potem najboljšo in najcenejšo lahko izvoli ter se vsake neprijetne obvaruje. (3163—2)

Priporočajo se k nadaljnjim mnogobrojnim naročilom z velespoštovanjem

Zitovsko-Hrotovska tovarna za žaluzije in rolete
Maksa Vetterleina, Hrotov (Češko).

Hočete li dobiti lepo polt?

Rabite le jedino v svoji vrsti patentirani, popolnoma neškodljivi

„KLERON“

avstrijski patent št. 46/3119. (3120—3)

Naredi blesteče belo, baržunasto mehko in mladeniško svežo

mozolje, osepnične luknjice in vse kožne nečistobe po kateremkoli ličilu.

Cena steklenici z navodilom za rabo 60 kr. a. v.

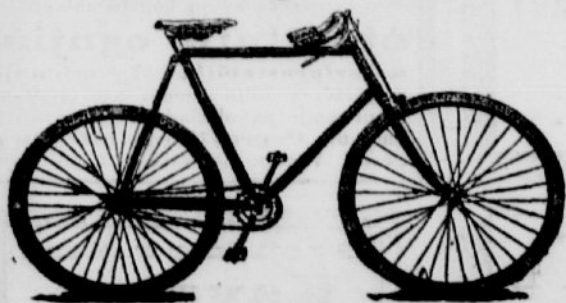
Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah, kakor tudi naravnost za 25 kr. več, ako se vpošlje naprej znesek.

Izdelovanje patentovanega „Klerona“ pri

Josipini Šip v Táboru, Palackýjeva ulica.

Ponaredbe se zakonskim potom proganjajo.

Prva delavnica na Kranjskem za izdelovanje novih koles (biciklov).

nimi pogoji in jih tudi izposojujem. — Uljudno se priporočam za obilo naročbo vsem, ki želé podpirati napredek domačega obrta.

Z velespoštovanjem

Jos. Kolar

Šelenburgove ulice št. 4, blizu zvezde.

(3076—6)

Ljubljansko delniško društvo za plinovo razsvetljavo.

Auer-jeva luč.

se je, kakor znano, v poslednjih letih v največ mestih tako zelo razširila, da je navadno prerezano gorilo popolnoma odstranjeno. To razširjenje zahvaljuje v prvi vrsti svoji intenzivni svetilni moči in potem tudi izdatno manjši porabi plina. Navzlic temu prednostna se mnogi naših čestitih konsumentov niso mogli prav sprijazniti z uporabo Auer-jeve luči. Uzrok temu je poglavitno v težavnem ravnanju z njo; na mnogih krajih se cilindri, senčila itd., niso prav nič ali le nezadostno snažila in sicer samo zaradi bojazni, da bi se ne pokvaril dragi žarilnik. Da je vsled tega svetilna moč mnogo manjša, je jasno. Da torej svojim častitim konsumentom naredimo uporabo Auer-jeve luči kolikor mogoče prijetno in da jej tudi tokaj pridobimo večje razširjenje, smo sklenili, da oskrbujemo snaženje Auer-jevih goril na svoje stroške. V to svrhu bode od 1. novembra naprej jeden naših ljudi pri vsakem konsumentu Auer-jeve luči blizu vsak teden temeljito osnažil vsa Auer-jeva gorila. Isti bode tudi zamenjal slabe cilindre, gorila, senčila itd., da ne bode potreba po te nadomestilne dele še le pošiljati v tovarno. Taka nadomestilna dela prosimo plačati snažilcu svetilk, ki ima nalog, imeti seboj od nas potrjen tarif, v katerem so zaznamovane cene posamičnih nadomestilnih del, ter ga pokazati, ako se zahteva.

S to novostjo menimo ustreči večkrat izraženi želji svojih častitih konsumentov ter smo preverjeni, da s tem in z drugimi primernimi napravami in zboljšavami izdatno razširimo uporabo plinove luči v našem mestu.

(3161—2)

Vodstvo.

Mala oznanila.

Pod Tranco št. 2.

Veliko zalogo

klobukov

priporoča

J. Soklič.

(1726)

Pod Tranco št. 2.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (1734)

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,

kavarnar.

(1727)

Glavna zaloga prvih tovarn najfinejših klobukov

J. S. BENEDIKT

ustanovljeno 1830. Ljubljana Pri „predici pri križu“.

Stari trg št. 1/6. 2697

Prekupovalcem tovarniške cene. Ceniki se pošiljajo brezplačno.

Prej **Albert Robida** Prej M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom. (1743)

Prej **Alojzij Erjavec** Prej J. Zor J. Zor

(1728) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sobni slikar **Josip Erbežnik** Sobni slikar

Poljanska cesta 17 Moste 33

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kolikor mogoče po najnižjih cenah.

(6-6) Za ukusno in trpežno delo se jamči.

Naročila pismenim potom: Moste št. 33.

Brata Eberl

Ljubljana, Franciškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinske in pohištvene pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolina.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Šelenburgove ulice št. 6 1729

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specijalitete v ekspresnih puškah in pištolah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

10 gld. samo stane pri meni fin modroc na pereh (Federstratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, ki jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gld.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela (1737) po najnižji ceni.

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Mehanik

(1745) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriske ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1738)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Ceniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni

(1731) v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrebo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg jut. kolodvora

priporoča svojo zalogo izvršnih jermenov za stroje in jermenov zašitih po nizkih cenah.

Kovčki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

G Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovino-livnica.

Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznic in žage. (1732)

Prevzame celo naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Telegram! Veliko zalogo suknenih ostankov

(1740) prodam pod ceno.

Hugo Ihl, Pred škofijo šte. 2.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših, kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za oblake s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec). (1733)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvršne slamo-reznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

Prodajalnica

s kletjo, magacinom in stanovanjem
v Litiji, blizu cerkve, na lepem kraju, se dá 1. janu-
varja 1897 v najem. V tej prodajalnici se prodaja me-
šano blago z najboljšim uspehom od leta 1868. — Več pove
hišni lastnik v Litiji št. 53. (3181—1)

Na prodaj je elegantno urejena ter jako dobro obiskovana brivnica

v manjšem mestu, kjer je tudi topliška sezona ter
se nahaja vedno mnogo tujcev. (3150—4)

Dobi se za jako nizko ceno.

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
2222 parobrodno društvo v Reki. (30)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej
otoki se vijoča vožnja črta
(elegančni, z največjim
komfortom opreru-
ljeni, električno
razsvetljeni
parniki)

Hitre vožnje:

V noči od so-
bote na nedeljo ob
1. uri in vsako sredo
dopoludne v Kotor preko
Zadra - Spljeta in Gruča.
Vsak ponedeljek v Spljet-Metko-
vič. Vsak petek v Lošinj-Zadar-
Spljet. Vsak četrtek poštni parniki
v Zadar-Spljet in na otoke do Kotora.
Vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj v Opatijo in
Lošinj, povratek isti dan ob 8. uri 45 minut.

Vožni redi se nahajajo v Waldheim-ovem
„Kondukturju“ šte. 593—604.

DALMACIJO.

Prodajalnica

za špecerijsko blago ali za kako drugo obrt
pripravna, odda se v najem s 1. majem
1897. l. v Kravji dolini h. št. 2. (3177—1)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(3077—4)

pri

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7. **DUNAJ.**

Vsak dan odprava z Dunaja.

Pojasnili zastoj.

Št. 4132.

Oklic.

(3170)

Vsled prošnje ml. Juvančič-evih dedštev dovoljuje se

prostovoljna javna dražba

v zapuščino Antona Juvančiča s p-dajočih premakljivostij.

V torek 3. novembra 1896

dopoludne ob 9. uri se bode prodajalo

150—200 veder dobrega pristnega vina, (do-
lenjsko, vipavsko, istrijsko, bizeljsko, 6letni
rizling), 3 konji, 3 voli, 2 kravi, 4 teleta,
konjska oprava, 3 kočije, 1 koleselj, 4 vozovi,
2 sani, 42 govejih, 23 telečjih in 1 koštru-
nova koža, 3 prašiči.

V sredo 4. in če treba v četrtek 5. novembra
prodajalo se bode

hišno in kuhinjsko orodje, zrnje, krčmarske
steklenice in kozarci itd.

Proda se vse le za ali čez cenilno vrednost proti gotovi plači.

C. kr. okrajno sodišče v Idriji

dné 24. oktobra 1896.

Za slabotne osebe

trpeče na pomanjkanju krvi in na živcih

kakor tudi

za blede in medlujoče otroke

se uporablja

železnato vino

lekarnarja PICCOLI-ja „pri angelju“ v Ljubljani

s prav poveljnim uspehom. (2635—18)

Steklenica velja gl. 1—, 5 steklenic gl. 4-50.

Poštna naročila se izvrše obratno; poštino plača naročitelj.

Priporočamo svoje

kokse

kot dima in saj prosto, brez duha gorivo za ognjišča in
sobne peči. kakor tudi za vse obrtne kurjave, posebno za kiju-
čarje, kovače, slaščičarje, kavarnarje, pralnice in
likalnice, krojače, klobučarje, za izsuševanje sten
i. t. d. i. t. d.

Iz tovarne do 50 kg po 2 kr. za kg,

„ „ 50 „ 95 kr.

„ „ 100 „ gl. 1 80

Večje množine se razpošiljajo po dogovoru v vnanje kraje
v vrečah ali v celih vagonih.

Pri pošiljanju na dom se računi za voz gl. 1-50.

Z velespoštovanjem

Plinova tovarna v Ljubljani.

(2883—9)

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in
poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek po najnovejši fačoni
in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Nepremočljive haveloke

izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — Gospodom uradnikom
se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven
spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke za parado itd. (2191—31)

Št. 32 260.

Razglas.

(3139—2)

Podpisani magistrat daje na znanje, da se bodo v lanskem po-
tresu postavljene

mestne lesene barake

stoječe na prostoru pred „Narodnim domom“, na Rimski cesti, na Cojzovi
cesti, v Cerkvenih nlicah, za klavnico in ob Gruberjevi cesti, na Poljanskem
trgu, na sv. Petra nasipu, pred cerkvijo srca Jezusovega in na Ledni

dné 9. in 10. novembra letos

od 9 do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. ure popoldne v zgoraj nave-
deni vrsti

na lici mesta potom javne dražbe za gotovo pla-
čilo pod pogojem prodaje, da se takoj odstranijo.

To se daje na znanje z dostavkom, da se bodo do prvega dneva dražbe
vzprejemale tudi pismene ponudbe.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 19. oktobra 1896.

Velika 50-krajcarska
loterija v Inomostu.

Žrebanje v
soboto!

(3057-15)

Glavni dobitnik

75.000 kron

v gotovem
z 20% odbitka.

Srečke po 50 kr. priporoča J. C. Mayer, banka v Ljubljani.

Usojam se najuljudneje naznaniti p. n. občinstvu, da sem

prevzela novo opremljene prostore

gostilnice „Pri kroni“

ter se priporočam za obilen obisk.

Za dobra mrzla in gorka jedila je najbolje pre-
skrbljeno ob vsakem času dneva in se točijo izvrstna
dolenjska, bizeljska in istrijska vina, kakor tudi
priznana dobro Auerjevo marčno pivo.

Tudi se odda še za tri večere na teden

novorovirano in zaprto kegljišče

ki se dá dobro kuriti.

Z velespoštovanjem

Hani Ferles.

(3164—2)

Kanarčke
pristine harške žlahtne
žvrgolivce (3141-2)
iz lastne reje razpošilja po
pošti proti poprejšnji vpoš-
iljavi zneska ali z dovolit-
vijo povzetja ter jamči za
ceno in da tiho dojdejo živi.
Cenilnik brezplačno.
Felix Tomažič
Ljubljana, Križevniški trg št. 8.

Komí (3178-2)

dober prodajalec. 22-25 let star, izurjen v vseh
strokah mešane trgovine, vzprejme se takoj pod
dobrimi pogoji pri Jakobu Petroviču v Trebnjem.

Šivilja za belo.

Vsakovrstno delo. Lepo šivanje po nizkih cenah.
Resljeva cesta 23, pritrilčno.
Nasproti plinove tovarne. (3155-2)

Dve
poštni in brzojavni odpraviteljici

z dobrimi spričevali in z večletno prakso, iščeta
službe pri večjem poštneem uradu, kjer
bi mogle skupaj delovati. — Več pove upravnistvo
„Slovenskega Naroda“. (3166-2)

Nagrobne vence

v največji izberi in
po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov
v vseh barvah

(2911-17)

priporoča

Karol Recknagel.

P. n.
Svoj bogato ilustrovani žurnal
nakičenih (2802-29)

ženskih klobukov
razpošiljam poštne prosto in zastonj.
Henrik Kenda v Ljubljani.

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospoda, gospé in otroke. Na drobno!

Prevzemajo se opreme za neveste.
Ustanovljeno leta 1870.
Cena in blago brez konkurence!

Prevzemajo se opreme za novorojence.
Centri v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku
se na zahtevanje poštne prosto pošiljajo.

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči trdka
C. J. Hamann v Ljubljani
zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uni-
formovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

Praško domače mazilo

(1700) iz lekarne b (18)
B. Fragner-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo,
katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine
manjša ter hladi. — V puščah po 35 in 25 kr.
Po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo
zraven stoječo zakonito
deponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi,
Mala stran, ogei Spornere-jeve ulice 203.

Vsako soboto in nedeljo sveže izvrstne
jetrne klobase

domačega izdelka se dobé

v gostilni „pri Virantu“

kakor tudi izvrstna, zajamčeno pristna vina, Kosler-
jevo marčno pivo in izvrstna jedila. — Snažne
sobe za tuje priporoča po znižani ceni

z vel. spoštovanjem

(3171-1)

Av. Weigl.

Milijon

vinskih trt iz neokuženega kraja, požlahtnjenih na solonja,
riparia portalis, rupestis, monticola, metalica itd., itd. v
veliki izberi najbolj iskanega vinskega in namiznega grozdja,
kakor tudi nepožlahtnjene ameriške **vkorenčene trte**
prima ponujam za jesen 1896 in se priporoča, da se mi
zarad postrežbe po želji, cenj. potrebščina kmalu naznaniti
blagovoli.

Emanuel Mayr, posestnik trtnice
(2621-8) Maribor o. D. Spodnje Štajersko

PHÖNIX-POMADA

na razstavi za zdravje in vreda-
vanje bolnikov v Stuttgartu 1890
odlikovana z nagrado, je po zdrav-
niškem izreku in mnogih zahval-
nih pismih, katerih število gre v
tisoče, priznana kot jedine, zares
reelno in neškodljivo sredstvo, s
katerim se doseže tako pri gospéh
kakor pri gospodih lepa in bujna
rast las in se prepriči, da ne
izpadajo in da se ne dela mej njimi
prhot; mladi gospodje dobé po
nje rabi močne brke. Za uspeh
in za neškodljivost se garantuje.

Lonček 80 kr., če se pošlje po pošti ali proti povzetju 90 kr.
K. HOPPE, Wien, XV., Zinkgasse 14.
(2790-12)

Jopice za kolesarje

iz pavole . . po gld. r20 do r35
„ volne . . „ „ 375 „ 420
nogovice . . „ „ r10

prodaja

(3025-6)

Henrik Kenda, Ljubljana,
Glavni trg št. 17.

Cement

traverze, železniške šine, vsakovrstno
železo za vezi, strešni papir, storje
za obijanje stropov, samokolnice,
cinkasto in pocinkano ploščevino,
vsakovrstna kovanja za okna in vrata,

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje
priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškovič

trgovec z železnino

(2173-56)

v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 10.

Lekarna M. Leustek

Ljubljana, Resljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu

priporoča

„Tano Chinin“

izborna delujočo tinkturo za lase
katera okrepeuje in ohranjuje lasišče in pre-
prečuje izpadanje las. (3173-1)

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr

POUDRE & SAVON
EGLANTINE

so

najpriljubljenjši toaletni predmeti
elegančnega sveta. — Po njih porabi se doseže blesteče bela
in brezoporečno čista polt. Koža postane baržunasto mehka
in prosta vseh nečistostij. Učinek je presenetljiv in
neprekošen. (3126-1)

Garantirano neškodljivo!

Glavna zaloga za Avstro-Ogersko: lekarna „pri sv. Duhu“ E. Tomaža
naslednik A. Winger, Zagreb, Illica št. 12.

Zaloga za Ljubljano: Deželna lekarna „pri Mariji Pomagaj“,
M. Leustek, Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mostu.